

LHV Pensionifond XL

Majandusaasta aruanne 2017

LHV Pensionifond XL**Majandusaasta aruanne****01.01.2017 – 31.12.2017**

Fondi nimi	LHV Pensionifond XL
Fondi liik	Lepinguline fond
Fondijuht	Andres Viisemann Romet Enok (alates 01.02.2018) Kristo Oidermaa (alates 01.02.2018)
Põhitegevusala	Kohustusliku pensionifondi varade investeerimine, EMTAK 65301
Juriidiline aadress	Tartu mnt. 2, Tallinn 10145
Telefon	(372) 6 800 400
Faks	(372) 6 800 402
Fondivalitseja	AS LHV Varahaldus
Fondivalitseja äriregistri number	10572453
Fondivalitseja juhatus	Mihkel Oja Joel Kukemelk
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

Majandusaasta aruanne sisaldab fondi tegevusaruannet, raamatupidamise aruannet ja selle lisasid, investeringute aruandeid, tehingu- ja vahendustasude aruannet ning sõltumatu vandeaudiitori aruannet.

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	4
Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond XL 2017. a majandusaasta aruandele	6
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	7
Bilanss	7
Tulude ja kulude aruanne	8
Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Raamatupidamise aruande lisad	11
Lisa 1 Üldine informatsioon.....	11
Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	11
Lisa 3 Finantsriskide juhtimine.....	18
Lisa 4 Kapitali juhtimine.....	25
Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustuste õiglane väärtus.....	25
Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne	27
Lisa 7 Viitlaekumised	27
Lisa 8 Seotud osapooled.....	27
Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused	28
TEHINGU- JA VAHENDUSTASUDE ARUANNE	29
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2017	30
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2016	35
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	39

TEGEVUSARUANNE

LHV Pensionifond XL on kohustusliku kogumispensioni võimaldamiseks loodud lepinguline investeerimisfond. Fondi investeerimispoliitika põhiprintsiip on osakuomanike sissemaksete väärtuse pikaajaline maksimaalne kasvatamine läbi fondi investeringute hajutamise erinevate varaklasside ja maailma turgude vahel. Fondivalitseja rakendab fondi vara investeerimisel aktiivset investeerimisstrateegiat, otsustades fondi vara täpse jagunemise erinevate varaklasside ja investeerimisobjektide vahel igapäevase juhtimise käigus. Sõltuvalt turuolukorrast võib fondi vara jaotus erinevate varaklasside ja instrumentide vahel erineda oluliselt. Fondi deponooriumis avatud arvelduskontol oleva raha osakaalu fondi vara turuväärtusest hoitakse tavaliselt tasemel, mis on vajalik fondi tegevusega seotud jooksvate kulude katmiseks ning vajaliku likviidsuse tagamiseks. Aktsiate ja aktsiatesse investeerivate fondide maksimaalne osakaal fondi varade turuväärtusest on 75%.

2. mail 2017 muutusid olulisel määral fondi tingimused, sh investeerimispiirangud ja fondi arvelt kantavad tasud. Samuti muutus fondi depoopank. 2. jaanuaril 2018 muutusid fondi tingimused ja prospekt uuesti. Viimase muudatusega viidi dokumentatsioon vastavusse uue investeerimisfondide seadusega. Muutusid ka fondi arvelt kantavad tasud.

1. veebruarist 2018 on fondil kolm fondijuhti. Andres Viisemanni kõrval juhivad fondi Romet Enok ja Kristo Oidermaa.

Aktsiaturgude ülevaade

2017. aasta kujunes globaalsetele aktsiaturgudele positiivseks ning valdavalt liikusid börsid rahuliku tempoga tõusutrendis. Kõiki maailma aktsiaturge hõlmav MSCI World indeks kerkis 2017. aastal enam kui 7% võrra. Tugevat tootlust näitas USA aktsiaturg, mille indeks S&P 500 kerkis aastaga kohalikus valuutas mõõdetuna 19% võrra. Positiivset mõju avaldasid nii üldine makromajanduslik olukord kui ka börsiettevõtete kasvavad müügitulu ja kasum. Eurodesse ümber arvestatult jäi aga tootluseks vaid 5%, mis on tingitud USA dollari valuutakursi nõrgenemisest euro vastu. Ka Jaapani börsiindeks näitas tänu makromajandusliku olukorra paranemisele head tootlust tõustes kohalikus valuutas 14% ja eurodes 8% võrra.

Euroopa aktsiaturgude indeks kerkis 2017. aastal 9% võrra, kusjuures head tootlust näitasid pea kõik Euroopa riigid. Börside tõusu vedas Lõuna-Euroopa eesotsas Hispaaniaga, kus majanduskasv on euroala kõrgeimate seas ning ka riigi tööpuudus on langustrendis. Põhja-Euroopas oli tugev Helsinki börs rohkem kui 6% tõusuga tänu Soome majanduse taastumisele. Aasta teises pooles hakkasid tugevalt tõusma ka maailma arenevate turgude börsid. Väga heaks kujunes aktsiaturu tootlus Hiinas ja teistes Aasia riikides, samuti paljudes Lõuna-Ameerika maades. Arenevate turgude tootlust toetasid mitmete toormete hinnatõus, poliitiliste probleemide leevenemine ning üldine sentimendi paranemine. Tagasihoidlikuks jäi vaid Venemaa börs, mille tootlus eurodes mõõdetuna oli -12%. Venemaale avaldavad jätkuvalt negatiivset mõju keerulised suhted lääneriikidega ja majandussanktsioonide jätkumine.

LHV pensionifondide tootlust mõjutas 2017. aastal enim Balti aktsiaturg. Meie Balti aktsiaportfelli tootlus oli aasta peale koguni 23,7% (koos laekunud dividendidega). Suurima panuse andsid sellesse Tallinki aktsia 36% tõusuga, Šiaulių bankas 57% tõusuga ja Grindeks, mille aktsia kerkis 55% võrra. Müüsimise oma osaluse Latvijas Kūģniecība aktsias, mille suuromanik ostis väikeaktsionäridelt välja, tuues pensionifondidele 51% tootlust. Loomulikult oli portfellis ka langejaid nagu Olainfarm (-5,4%), Ekspress Grupp (-5,3%) ja Apranga (-1,6%), kuid nende mõju jäi võrreldes suurte tõusjatega minimaalseks. Balti aktsiaturud on üleilmsetega võrreldes endiselt soodsad ja positiivseid arengusuundi on näha ka riikide majanduste väljavaadetes. Sellest hoolimata ei oota me kohalikul aktsiaturul teist sama tugevat aastat. Paljude kohalike ettevõtete puhul näeme just finantstulemustes vähest kasvuperspektiivi, sest neis tegeletakse peamiselt peenhäälstusega. Oleme Baltikumis aktsiapositsioone valikuliselt vähendanud, võttes arvesse nii nende ebalikviidsust kui ka turutsükli faasi.

Märgatavalt on kasvanud ka Baltikumis tegutsevate erakapitalifondide maht. Näiteks Livonia Partners fond omandas osaluse Leedu telekomiettevõttes Cgates ja Läti IT-ettevõttes Santa Monica Networks. Baltcapi fondid ostsid

enamusaluse autoportaalil Auto24 ning kohvimasinade ja -automaatide pakkujas Selecta Balticsis. BPM Mezzanine fond seevastu pakkus finantseeringut veespordi varustuse tootjale Tahe Outdoors. LHV pensionifondide uue investeeringuna lisandus Baltcap Infrastructure Fund, mille eesmärgiks on koostöös avaliku sektori rahastusega teha järgneva 20 aasta jooksul pikaajalisi investeeringuid transpordi- ja energiainfrastruktuuri projektidesse. Fondi esimeseks tehinguks sai Leedus asuv biomassi kütusena kasutatav soojajaam.

Võlakirjaturgude ülevaade

Oodatult pakkus eurosooni võlakirjaturg 2017. aastal madalat tootlust, andes tulemuseks veidi enam kui pool protsenti. Seejuures olid ülekaalukalt parima tulemusega madalama krediitkvaliteediga ettevõtete võlakirjad, kus võit ulatus isegi enam kui nelja protsendi tasemele. Seevastu turu ankruks olev Saksa valitsuse väärtpaberite turg jäi kokkuvõttes juba miinuspoolele, kui 10 aasta intress kerkis aastaga 0,2% lähedalt 0,4%ni. Euroopas hirmutab võlakirjainvestoreid keskpanga erakordsete tugimeetmete lõpptähtaja kätte jõudmine. Globaalselt on võlakirjaturu taustaks lisaks Ameerika Ühendriikides jätkuv intresside tõstmise tsükkel.

Eelmises aastaruandes välja toodult ei ole me juba pikema aja jooksul lisanud rahvusvahelistelt võlakirjaturgudelt uusi positsioone ettevõtete võlakirjades. Tulenevalt kõrge hinnan tasemest ei teinud me seda ka 2017. aastal. Olemasolevatest investeeringutest pakkusid Läti ja Leedu valitsuste võlakirjad ka 2017. aastal turu keskmisest paremat tootlust, kuid ka siin on edasine oodatav tootlus jõudnud küllaltki madalale tasemele. Teistest suurematest positsioonidest pakkusid Bulgaaria valitsuse, Citadele panga ja Brasil Foodsi võlakirjad vastavalt 7,5%, 6,25% ja 4,25% tootlust. Bulgaaria võlakirjad müüsiime sügisel täies ulatuses, teenides veidi enam kui kolme aastase investeerimisperiodiga 23% tootlust. Nii ostu kui müügi hetkel oli tegemist fondide suurima üksiku investeeringuga väljastpoolt Baltikumi.

Uusi positsioone võtame hetkel fondidesse väljastpoolt finantsturge, st aidates ettevõtetega otse suheldes uute võlakirjade loomisele kaasa Eestis ja laiemalt Baltikumis. Selliselt lisasime portfelli kronoloogilises järjekorras aasta algusest Riigi Kinnisvara, Citadele, Luminori, Siauliu panga ja BIG panga võlakirju. Kokku investeerisime selliselt 163 EURm ehk aastalõpu seisuga ligilähedasel 22% LHV aktiivselt juhitud pensionifondide võlakirjaportfelli mahust. Näeme seda suunda jätkuvalt kõige atraktiivsema rahapaigutuse võimalusena hetkel. Jätkame tööd kohalike emitentide leidmiseks ja loodame portfelledele juba peagi täiendust.

Agressiivsete fondide võrdlus *	NAV 31.12.2016	NAV 31.12.2017	Osaku puhasväärtuse kasv
Swedbank Pensionifond K4	0,91514	0,98788	+7,95%
SEB Energiline Pensionifond	0,86584	0,91170	+5,30%
Luminor A Pluss Pensionifond	0,95017	0,99732	+4,96%
LHV Pensionifond XL	1,38462	1,43306	+3,50%

* Võrdlevad puhasväärtused on kajastatud veebilehe www.pensionikeskus.ee (Pensionikeskus) andmete alusel. Võrdlusse on kaasatud aktiivselt juhitud pensionifondid. Kuivõrd 31.12.2016 oli laupäev, kuvab Pensionikeskus selle päeva asemel 30.12.2016 puhasväärtust ning kuivõrd 31.12.2017 oli pühapäev, kuvab Pensionikeskus selle päeva asemel 29.12.2017 puhasväärtust. Käesolevas aruandes toodud NAV erinevus esialgselt avaldatud NAV-st on peamiselt seotud aruande koostamise ajaks saadud täiendava informatsiooni arvesse võtmisega investeeringute hindamisel (vt ka Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused).

Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond XL 2017. a majandusaasta aruandele

Fondivalitseja AS LHV Varahaldus juhatus on koostanud LHV Pensionifond XL 2017. a majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, investeringute aruandest, tehingu- ja vahendustasude aruandest ning sõltumatu vandeaudiitori aruandest.

Mihkel Oja
Juhatuseliige

Joel Kukemelk
Juhatuseliige

Tallinn, 28.03.2018

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Bilanss

(eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2017	31.12.2016
Käibevarad			
Raha ja raha ekvivalendid		2 765 938	27 879 389
Tähtajalised hoiused		0	20 113 525
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:			
Aktsiad	5	15 349 767	12 676 533
Võlakirjad	5	72 122 000	23 266 251
Fondiosakud	5	31 065 053	27 228 238
Laenud ja nõuded:			
Noteerimata võlakirjad		15 952 269	786 526
Viitlaekumised	7	296 665	43 404
Varad kokku		137 551 692	111 993 866

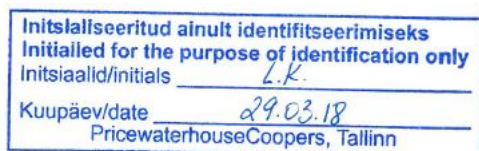
Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses

Lühiajalised kohustused

Võlgnevus fondivalitsejale	8	151 686	148 944
Võlgnevus depoopangale		0	13
Lühiajalised kohustused kokku		151 686	148 957
Kohustused kokku v.a osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses		151 686	148 957

Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses	6	137 400 006	111 844 909
Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses kokku		137 551 692	111 993 866

Lisad lehekülgedel 11 kuni 28 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

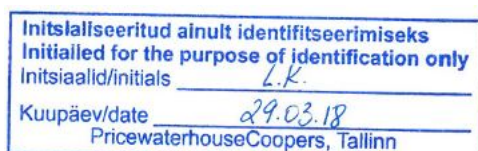

Tulude ja kulude aruanne

(eurodes)

	Lisa	2017	2016
Tulud			
Intressitulu		1 330 128	960 004
Dividenditulu		1 405 373	1 102 879
Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja – kohustustest:			
Võlakirjadelt		14 964	862 436
Aktsiatelt		1 705 779	1 102 037
Fondiosakutelt		3 301 838	1 613 745
Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest		-206 599	262 931
Tulud kokku		7 551 483	5 904 032
Tegevuskulud			
Valitsemistasud	8	1 665 110	1 552 247
Tehingutasud		1 464	25 822
Muud tegevuskulud		1 109	46
Tegevuskulud kokku		1 667 683	1 578 115
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		5 883 800	4 325 917

Lisad lehekülgedel 11 kuni 28 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne

(eurodes)

		01.01.2017	01.01.2016
	Lisa	-31.12.2017	-31.12.2016
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi algul		111 844 909	84 713 706
Osakute märkimisel laekunud raha		34 391 300	28 288 608
Osakute lunastamisel tasutud raha		-14 720 003	-5 483 322
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		5 883 800	4 325 917
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	137 400 006	111 844 909
Ringluses olevate osakute arv aruandeperioodi lõpus		94 432 861	80 575 562
Osaku puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	1.45500	1.38807

Lisad lehekülgedel 11 kuni 28 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

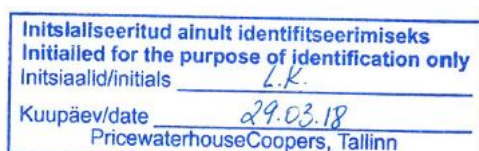
Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>L.K.</u> Kuupäev/date <u>29.03.18</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2017	2016
Rahavood põhitegevusest		
Laekunud intressid	1 317 420	919 797
Laekunud dividendid	1 164 820	1 305 761
Saldeeritud finantsinvesteeringute ostud ja müügid	-65 508 960	14 756 399
Saldeeritud tähtajaliste hoiuste laekumised ja väljaminekud	20 113 525	-12 441 248
Makstud tegevuskulud	-1 664 954	-1 545 547
Neto rahavood põhitegevusest	-44 578 149	2 995 162
Rahavood finantseerimistegevusest		
Osakute emiteerimisest laekunud	34 391 300	28 288 608
Osakute lunastuse eest tasutud	-14 720 003	-5 483 322
Neto rahavood finantseerimistegevusest	19 671 297	22 805 286
Rahavood kokku	-24 906 852	25 800 448
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-24 906 852	25 800 448
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	27 879 389	1 816 010
Valuutakursside muutuste mõju	-206 599	262 931
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	2 765 938	27 879 389

Lisad lehekülgedel 11 kuni 28 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

LHV Pensionifond XL (edaspidi: Fond) moodustati 26.03.2002. Aastatel 2002-2011 investeeris LHV Pensionifond XL oma varast aktsiaturgudele kuni 50%. Fondi strateegia muutus 01.01.2012. a ning alates sellest ajast investeerib LHV Pensionifond XL oma varast aktsiaturgudele ehk omandab osalusi ettevõtetes kuni 75%, sealhulgas aktsiate osakaal on maksimaalselt 50% Fondi vara turuväärtusest.

LHV Pensionifond XL fondivalitsejaks on AS LHV Varahaldus, asukohaga Tartu mnt. 2, Tallinn.

Koostatud raamatupidamise aruanne kajastab Fondi majandustegevust perioodil 01.01.2017 kuni 31.12.2017. Raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes.

Käesolev raamatupidamise aruanne on fondivalitseja juhatuse poolt heaks kiidetud 28.03.2018.

Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

2.1 Aruande koostamise alused

LHV Pensionifond XL raamatupidamise aruanne on koostatud vastavuses Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS EU). Investeeringufondide finantsaruandluse põhimõtted on sätestatud investeeringufondide seaduses, raamatupidamisseaduses ning Rahandusministri määrmises nr 8 „Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele“ 18. jaanuarist 2017. Aruande koostamisel on arvesse võetud Investeeringufondide seaduse § 54 lõike 11 alusel kehtestatud fondi vara puhasväärtuse määramise korda ning eelpool mainitud määrmises toodud muid erisusi.

Fond on raamatupidamise aastaaruande koostamisel lähtunud IFRS-i nõuetest ulatuses, mis ei ole vastuolus Investeeringufondide seaduse ja Rahandusministri määrmise nr. 8 nõuetega. Vastuolu korral on Fond lähtunud Investeeringufondide seaduses ja Rahandusministri määrmises nr. 8 (Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele) sätestatud nõuetest.

Uued finantsaruandluse standardid

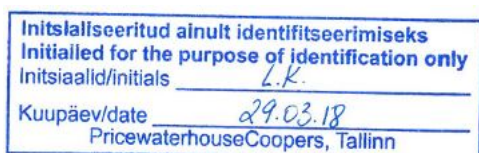
Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelisi finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis muutuvad Fondile kohustuslikuks alates 01.01.2018 või hilisematel perioodidel ja mida Fond ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Lubatud on standardi varasem rakendamine, kuid Fond ei ole plaaninud seda teha. Fond kavatseb esmasel IFRS 9 standardi rakendamisel 2018. aastaaruandes kasutada vabastust 2017.a võrdlusandmeid mitte korrigeerida. Uue standardi peamised reeglid on järgmised:

Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmis-kategooriast:

- varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (AC)
- varad, mida kajastatakse õiglasest väärtusest muutustega läbi muu koondkasumiaruande (FVOCI)
- varad, mida kajastatakse õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande (FVTPL).

IFRS 9 klassifitseerimise ja mõõtmise reeglite alusel tuleb finantsvarad klassifitseerida ja mõõta kas amortiseeritud soetusmaksumuses, õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande või õiglasest väärtusest muutustega läbi muu koondkasumiaruande. Võlainstrumendi klassifitseerimine sõltub Fondi ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Ärimudeli hindamiseks on Fond jaganud finantsvarad portfelliges ja/või alamportfelliges selle alusel, kuidas samaseid finantsvarasid koos hallatakse saavutamaks kindel äriiline eesmärk. Kui võlainstrumenti hoitakse sissenõudmise eesmärgil ja APIM nõue on täidetud, võib instrumenti kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses. Võlainstrumendid, mis vastavad APIM nõudele

ja mida hoitakse portfellis, kus Fond hoiab varasid nii sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, võib kajastada õiglases väärtuses läbi koondkasumiaruande. Finantsvarad, mis ei sisalda APIM rahavoogusid, tuleb mõõta õiglases väärtuses läbi kasumiaruande (näiteks tulefinstrumendid). Varjatud („embedded“) tulefinstrumente ei eraldata enam finantsvaradest, vaid kaasatakse APIM tingimuse hindamisel.

Omakapitaliinstrumendid tuleb alati kajastada õiglases väärtuses. Samas võib fondivalitseja juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglase väärtuse muutused läbi muu koondkasumiaruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemiseesmärgil. Kui omakapitaliinstrumenti hoitakse kauplemiseesmärgil, tuleb selle õiglase väärtuse muutused kajastada kasumiaruandes.

Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglases väärtuses läbi kasumiaruande, peab Fond enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglase väärtuse muutused kajastama muus koondkasumiaruandes.

Eelpool kirjeldatud ärimudeli analüüsimise tulemusena ei olnud finantsinstrumentide mõõtmises olulisi muutusi võrreldes IAS-ga 39, täpsemalt on toodud allolevas tabelis. Seega standardi esmakordne rakendamine ei mõjuta oluliselt Fondi finantspositsiooni, finants tulemusi või omakapitali perioodil, mil standardit esmakordselt rakendatakse.

IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise mudeli nõuded põhinevad oodatava krediidikahjumi mudelil, vastupidiselt IAS 39 tegeliku krediidikahjumi mudelile. Samuti on IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise nõuded laiahaardelisemad võrreldes standardiga IAS 39, nõudes kõigi finantsvarade, mida mõõdetakse amortiseeritud soetusmaksumuses ja õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, sh bilansiväliste kohustuste (nii garantiid kui ka väljastamata laenusummad), puhul finantsvara väärtuse languse testimist. Testitavad finantsvarad jaotatakse kolme gruppi vastavalt finantsvarade krediitkvaliteedi muutumisele. Esimesse gruppi kuuluvad finantsvarad, mille puhul pole toimunud olulist krediitkvaliteedi halvenemist, teise gruppi kuuluvad finantsvarad, millel on toimunud oluline krediitkvaliteedi halvenemine, ning kolmandas grupis on mittetöötavad finantsvarad. Kolmandasse gruppi kuuluvate oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse individuaalselt, samas kui ebaolulistele finantsvaradele rakendatakse grupipõhist hindamist. Esimesse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa moodustab 12 kuu oodatav krediidikahjum. Teise ja kolmandasse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa on võrdne finantsvara oodatava krediidikahjumiga kogu eluea jooksul.

Uus standard muudab riskimaandamisarvestuse nõudeid põhiliselt selle poolest, et seob riskimaandusarvestuse paremini riskijuhtimisega, kuid need standardi muudatused ei oma otsest mõju Fondis, sest Fond ei kasuta praegu riskimaandust. Samas näeme, et uued riskimaandusarvestuse nõuded annavad Fondile paremad võimalused riskimaandusarvestuse kasutuselevõtuks, eesmärgiga vähendada finantsaruannetes selliste positsioonide volatiilsust, mida maandatakse raamatupidamislikult teisiti kajastatavate instrumentidega.

Fondi finantsvarad on klassifitseeritud järgmistesse IAS 39 rühmadesse:

- a) finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (tulude ja kulude aruande)
- b) laenud ja nõuded

Vastavalt fondijuhi ja fondivalitseja juhtkonna poolt koostatud analüüsile ja tehtud hinnangutele jagunevad Fondi finantsvarad alates 01.01.2018 järgmistesse rühmadesse:

tuhandetes eurodes	Lisa	Mõõtmis- kategooria		Bilansiline jääkväärtus vastavalt IAS-le 39 (seisuga 31.12.2017)	Mõju Ümberarvestus	Bilansiline jääkväärtus vastavalt IFRS-le 9 (seisuga 31.12.2017)
		IAS 39	IFRS 9			
Nõuded krediitiasutustele		L&R	AC	2 765 938	0	2 765 938
Omakapitali instrumendid (aktsiad ja fondiosakud)		FVTPL	FVTPL	46 414 820	0	46 414 820
Võlainstrumendid		FVTPL	FVTPL	72 122 000	0	72 122 000
Võlainstrumendid		L&R	AC	15 952 269	0	15 952 269
Võlainstrumendid kokku				137 255 027	0	137 255 027
Muud finantsvarad		L&R	AC	296 665	0	296 665
Finantsvarad kokku				137 551 692	0	137 551 692

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad on:

- nõudmiseni ja tähtajalised hoised krediitiasutustes;
- noteerimata võlakirjad.

Fondijuhi ja fondivalitseja juhtkonna hinnangul kannavad krediitiasutuste nõuded väga minimaalset krediidiriski ning seetõttu hinnatakse nende finantsvarade krediidiriski individuaalselt. Lisaks hinnatakse individuaalselt noteerimata võlakirjade krediidiriski. Tulenevalt sellest, et:

- noteerimata võlakirjad on bilansipäeval tähtaegsed;
- vastaspoolte finantsseisund on tugev ning ei ole eeldada makseraskuste tekkimist;
- fondijuht ja fondivalitseja juhtkond on hinnanud majanduskeskkonna perspektiivi lähiaastatel tugevaks;

ei ole IFRS 9 rakendamisel kajastatud noteerimata võlakirjade osas allahindlusi. Fondijuht ja fondivalitseja juhtkond on rakendanud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade allahindluste kajastamiseks regulaarse hindamise protsessi, mis muuhulgas sisaldab vastaspoolte maksekäitumise, finantstulemuste ja üldise majanduskeskkonna hindamist.

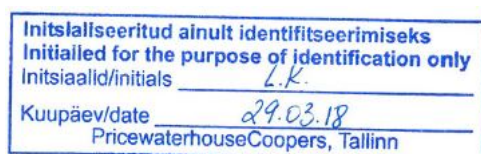
Fondi investeringutele, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, IFRS 9 allahindluse rakendamine ei kohaldu.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Fondile..

2.2 Juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Aruannete koostamine kooskõlas IFRS'iga eeldab fondivalitseja juhtkonnalt otsuste, eelduste ja hinnangute tegemist, mis mõjutavad arvestuspõhimõtete rakendamist ning varade, kohustuste, tulude ja kulude kajastamist. Kuigi hinnangute aluseks on nii juhtkonna parim teadmine kui faktid, võivad tegelikud tulemused hinnangutest erineda. Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse üle järjepidevalt ning hinnangute muudatusi kajastatakse muudatuste tegemise aastal ning kõikidel järgnevatel aastatel, mida hinnangu muudatus mõjutab.

Aruandeperioodil ei ole taolisi hinnanguid rakendatud.

2.3 Välisvaluutapõhised tehingud

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale euro. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused bilansipäeval on ümber hinnatud eurodesse võttes aluseks depoopanga Swedbank poolt hindamishetkel kehtivad ülekandevaluuta ostukursid. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud tulude ja kulude aruandes real „Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest“.

2.4 Finantsvarade- ja kohustuste klassifikatsioon

Fond klassifitseerib finantsvarad ja finantskohustused järgnevatesse kategooriatesse:

- finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande - soetamisel määratletud klassi õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – aktsiad, investeerimisfondide osakud, võlakirjad, positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid;
- laenud ja nõuded - raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused, tehingupäevaga kajastatud tehingutest saadaolevad summad, intressi- ja dividendinõuded. Laene ja nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses;
- finantskohustused õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid;
- finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses - tehingupäevaga kajastatud tehingutelt maksta olevad summad, kohustused fondivalitseja ja depoopanga ees. Antud finantskohustusi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

IAS 39 kategooria	Klass (määratletud LHV Varahalduses)	31.12.2017	31.12.2016
	Nõuded krediitiasutustele	2 765 938	47 992 914
Laenud ja nõuded	Noteerimata võlakirjad	15 952 269	786 526
	Muud finantsvarad	296 665	43 404
Finantsvarad			
	Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		
	Aktsiad	15 349 767	12 676 533
	Kauplemise eesmärgil soetatud väärtpaberid		
	Fondiosakud	31 065 053	27 228 238
	Noteeritud võlakirjad	72 122 000	23 266 251

Õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatav finantsvara või -kohustus on kauplemiseesmärgil hoitav, s.t. omandatud või tekkinud peamiselt edasimüügi või tagasiosstmise eesmärgil. Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul.

Esmane ja edasine kajastamine

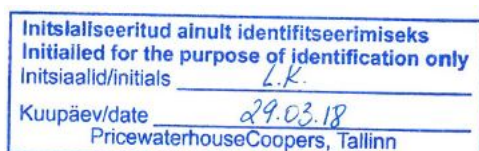
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande võetakse esmalt arvele tehingupäeval ehk päeval, mil Fond omandab lepingujärgsed õigused finantsinstrumendi omandamiseks.

Õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustused võetakse esialgselt bilansis arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantsvara või -kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglase väärtus. Tehingutega kaasnevad tehingutasud kajastatakse tulude ja kulude aruandes kuluna kirjel „Tehingutasud“. Muud finantsvarad ja -kohustused võetakse esmalt arvele nende soetusmaksumuses koos nendega otseselt seotud tehingukuludega.

Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse finantsvarasid ja finantskohustusi õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande nende õiglasest väärtuses (vt ka „Õiglase väärtuse hindamine“ allpool).

Muud finantsvarad kajastatakse pärast esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses (vt ka „Korrigeeritud soetusmaksumus“ allpool).

Finantskohustuste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustused ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid, mida kajastatakse nende õiglasest väärtuses). Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende

nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast.

Väärtpaberite ümberhindlusest õiglasest väärtuses tekkinud kasumid ja kahjumid, välja arvatud intressi- ja dividenditulu (-kulu) kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“.

Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumentid (valuutaforvardid) võetakse arvele õiglasest väärtuses, arvestamata tehingukuludid tehingupäeval, edasine kajastamine toimub nende õiglasest väärtuses. Juhul kui tuletisväärtpaberid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse leidmiseks hindamismeetodeid.

Need tehingud kajastatakse bilansis varana, kui nende turuväärtus on positiivne ning kohustusena, kui turuväärtus on negatiivne. Bilansis varade ja kohustuste õiglasi väärtusi tuletisinstrumentidel ei saldeerita. Tuletisinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamisarvestuse erireegleid.

Valuutaforvardite realiseerunud kasum ja realiseerimata tulu/kulu tuletisinstrumentide ümberhindlusest kajastatakse tulude ja kulude aruandes periooditulu ning -kuluna real „Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“.

Korrigeeritud soetusmaksumus

Finantsvara või -kohustuse korrigeeritud soetusmaksumus on selle vara või kohustuse algne soetusmaksumus, mida on vajadusel korrigeeritud põhiosa tagasimaksete, sisemise intressimäära meetodil leitud kumulatiivse amortisatsiooni või muu erinevuse algse seotusmaksumuse ja lunastusväärtuse vahel ning vara väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

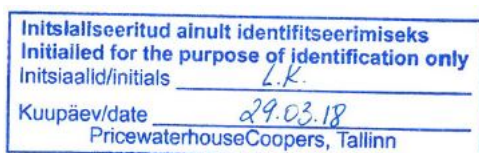
Õiglase väärtuse hindamine

Õiglase väärtuse all mõeldakse väärtust, millega Fondi vara on võimalik müüa tehingust huvitatud ja Fondist sõltumatule osapooltele hindamispäeva seisuga. Väärtpaberibörsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustuste (näiteks aktsiad, fondid, võlakirjad, tuletisinstrumentid) puhul põhineb õiglase väärtus börsipäeva sulgemishinnal (close price). Fond kajastab kõiki investeringuid väärtusarvestuses õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, välja arvatud need investeringud, mille õiglast väärtust ei ole võimalik leida. IFRS 13 „Õiglase väärtuse mõõtmine“ kohaselt börsil kaubeldavate finantsvarade ja kohustuste õiglase väärtusena kasutatakse börsi sulgemishinda, kui see jääb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Kui sulgemishind ei jää antud vahemikku, määrab fondivalitseja õiglase väärtusena hinna ostu- ja müügihinna vahel, mis kõige tõpsemalt väljendaks konkreetse väärtusarvestuse õiglast väärtust.

Fondi varade väärtuse määramise aluseks on AS LHV Varahaldus juhatuse poolt kinnitatud „Investeeringufondide vara puhaskäitumise arvutamise reeglid“, millega määratakse reguleeritud turgudel kaubeldavate, reguleeritud turul mittekaubeldavate ja muude Fondi finantsvarade ja -kohustuste määramise põhimõtted.

Börsil kaubeldava investeeringufondi aktsia või osaku väärtus määratakse samamoodi nagu börsil kaubeldava aktsia väärtus. Börsil mittekaubeldava lepingulise fondi osaku väärtus määratakse viimase teadaoleva tagasivõtmishinna alusel või kui hind ei ole kättesaadav, siis fondi puhaskäitumise põhjal. Börsil kaubeldava võlaväärtpaberi väärtus määratakse vastavalt reguleeritud turu viimasele teadaolevale ostunoteeringule (*last bid-price*).

Kui instrumentide õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, võidakse neid kajastada soetusmaksumuses või määrab õiglase väärtuse fondivalitseja juhatus kasutades hindamismeetodeid. Fondivalitseja kasutab omapoolse õiglase väärtuse määramisel erinevaid hindamismeetodeid, mis hõlmavad sõltumatute osapoolte vahel hiljuti toimunud turutehinguid, viiteid teistele, ligikaudselt samasugustele instrumentidele, diskonteeritud rahavoo analüüsi ja optioonide hindamise mudeleid ja muid hindamismeetodeid tuginedes võimalikult palju turuinfole ja võimalikult vähe firmapõhistele sisenditele.

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse ja see eemaldatakse Fondi bilansist kui lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele on aegunud või kui finantsvara koos kõigi oluliste omandiga seotud riskide ja hüvedega on üle antud.

Finantsvara kajastamise lõpetamisel näidatakse bilansilise jääkmaksumuse ja finantsvara realiseerimisel saadud müügihinna vahe tulude ja kulude aruande real „Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“. Realiseerimisega seotud tehingutasud näidatakse real „Tehingutasud“. Kui kõik või märkimisväärne osa finantsvara omandiga seotud riskidest ja hüvedest ei ole üle antud, siis ülekantud finantsvara kajastamist ei lõpetata (näiteks väärtpaberite laenamise).

Finantskohustuste kajastamise lõpetamine

Fond lõpetab finantskohustuste kajastamise, kui lepinguga määratud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud. Erinevused finantskohustuse bilansilise jääkmaksumuse ja kustutatud või ülekantud maksumuse vahel kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

Tasaarveldamine

Finantsvarasid ja -kohustusi tasaarveldatakse ja näidatakse bilansis netosummas ainult juhul, kui Fondil on selleks juriidiline õigus ning kavatsus need varad ja kohustused tasaarveldada või realiseerida samaaegselt. Fond ei ole aruande- ega võrreldaval perioodil varade ja kohustuste tasaarveldamist rakendanud.

2.5 Finantsvarade väärtuse langus

Kui Fondil on finantsvarasid, mida ei kajastata nende õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, siis hinnatakse igal aruande kuupäeval, kas esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et varade väärtus võib tegelikkuses olla vähenenud võrreldes nende varade bilansilise väärtusega. Finantsvara väärtuse langemisele võivad viidata:

- väärtpaberi emitendi finantsraskused, viited emitendi võimalikule pankrotile;
- väärtpaberi intressi- või põhiosamaksete maksmatajätmine või hilinenud maksmine;
- finantsvara aktiivse turu kadumine;
- teised olulised sündmused, mis võivad viidata varade väärtuse langusele.

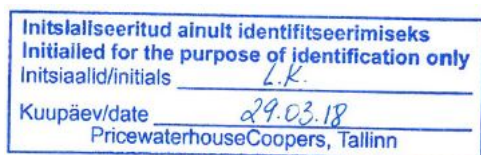
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade väärtuse langemisel arvutatakse kahjumi suurus vara bilansilise väärtuse ning hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahelise erinevusena, mida on diskonteeritud finantsvara esialgse sisemise intressimääraga. Vara bilansilist väärtust vähendatakse saadud kahjumi võrra, kahjumit kajastatakse tulude ja kulude aruandes. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvara väärtuse languse korral antud vara intressitulu arvestust ei muudeta. Kui kahjum vara väärtuse languselt väheneb ja seda langust saab objektiivselt seostada sündmusega, mis toimub pärast väärtuse languse kajastamist, siis tühistatakse eelnevalt kajastatud vara väärtuse langusest tulenev kahjum.

2.6 Intressid

Intressitulud ja -kulud kajastatakse tulude ja kulude aruandes, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib eeldatava rahavoo täpselt läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara bilansilise väärtuseni. Efektive intressimäära arvutamisel hindab Fond rahavooge, arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevasi krediidikahjumeid. Intressitulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Intressitulu“.

2.7 Dividendid

Dividendid võetakse arvele esimesel päeval, mil aktsia kaupleb ilma dividendita (Ex-dividends date), arvestades välja kuulutatud dividendimäära, Fondi poolt omatavate aktsiate arvu aktsionäride nimekirja fikseerimise päeval ning rakendatavat maksumäära. Dividendinõue eemaldatakse aktivest vastava rahasumma laekumisel Fondi. Enammakstud maksud dividendidelt jäetakse aktivatena üles, kuni summad laekuvad Fondi. Dividenditulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Dividenditulu“.

2.8 Viitlaekumised

Viitlaekumiste all kajastatakse üldiselt dividendinõuded (vt arvestuspõhimõtte "Dividendid"), tekkepõhiselt arvestatud, kuid laekumata tulud, sh intressid ja intressi iseloomuga nõuded ning müügitehingud, mille väärtuspäev on hiljem kui bilansipäev.

2.9 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid all kajastatakse nõudmiseni hoiuste saldod pangakontodel, üleööhoiuste saldod ning kuni 3-kuulisi tähtajalisi hoiuseid.

Üleööhoiustelt laekunud intressid kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.10 Tähtajalised hoiused

Tähtajaliste hoiuste all kajastatakse krediidasutustes hoitavaid hoiuseid. Vastavalt investeerimisfondide seadusele võib avatud avalik Fond investeerida krediidasutuste hoiustesse tähtajaga kuni 12 kuud. Tähtajalistelt hoiustelt arvestatud kuid hindamispäevaks laekumata intressid kajastatakse bilansis real „Tähtajalised hoiused“ ning tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.11 Investeerimisfondi puhasväärtuse arvutamine

Fondi vara puhasväärtus määratakse kindlaks lähtudes investeerimisfondide seadusest, Rahandusministri kehtestatud Investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise korrast, AS LHV Varahaldus (fondivalitseja) sisemistest protseduurireeglitest ja Fondi tingimustest.

Fondi vara puhasväärtuse (NAV) määramiseks arvutatakse välja Fondi koguvarede turuväärtus ning lahutatakse sellest Fondi kohustused. Osaku puhasväärtus saadakse kogupuhasväärtuse jagamisel ringluses olevate osakute arvuga.

2.12 Valitsemistasu

Valitsemistasu on fondivalitsejale makstav tasu Fondi valitsemise eest. Valitsemistasu määr on 2,0% aastas Fondi varade turuväärtusest. Valitsemistasu määra vähendatakse vastavalt õigusaktides sätestatule. Vähendamise ulatus sõltub fondivalitseja valitsetavate kõigi kohustuslike pensionifondide vara väärtuse summast. Valitsemistasu alampiirmäär on maksimaalselt 0,5%. Valitsemistasude määrasid vähendatakse iga kalendriaasta 1. veebruarist alates, kusjuures Valitsemistasu määra vähendav kordaja leitakse kord kalendriaastas kohustuslike pensionifondide 1. jaanuarile järgneva teise tööpäeva vara väärtuse seisuga ja määratakse täpsusega vähemalt kaks kohta pärast koma. Kohaldatav valitsemistasu määr on toodud fondivalitseja veebilehel.

Kohaldatav valitsemistasu oli perioodil 1.02.2016 kuni 31.01.2017 1,5948% ning perioodil 01.02.2017 kuni 31.01.2018 1,33%. Alates 01.02.2018 on kohaldatav valitsemistasu 1,26%.

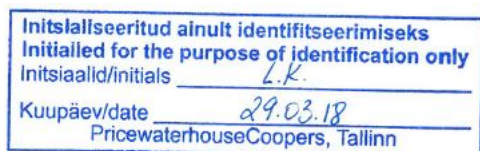
Valitsemistasu arvestatakse Fondi varade turuväärtusest maha igapäevaselt ning makstakse välja hiljemalt aruandekuule järgneva kuu viimasel pangapäeval.

2.13 Tehingutasud

Tulude ja -kulude aruandes on real „Tehingutasud“ all kajastatud Fondi arvel tehtavate tehingutega vahetult seotud ülekandekulud ja teenustasud.

2.14 Osakute märkimine

Osakute märkimine toimub vastavalt Fondi emissiooniprospекti kirjeldatud tingimustele. Alates 1. juunist 2009 kuni 2009. aasta lõpuni peatati maksed pensionifondidesse. Kuni 30. novembrini 2009 oli II sambaga liitunudel võimalik esitada avaldus jätkamaks 2010. aastast II samba makseid vabatahtlikult. Isikutel, kes avaldust ei esitanud, olid II samba maksed peatatud ka 2010. aastal, taastudes 2011. aastast 50% ulatuses ning jätkudes aastast 2012 tavapärase süsteemi alusel. Isikutele, kes jätkasid vabatahtlikult 2% maksmist II sambasse, oli aastatel 2014 kuni 2017 riigi panus varasema 4% asemel 6%. 2013. aastal oli võimalik esitada maksete tõstmise avaldus, mille puhul olid inimese ja riigi

maksed aastatel 2014 kuni 2017 vastavalt 3% ja 6%. Alates 2018 aastast on II samba pensionimaksed isikutel 2% ja riigil 4%.

2.15 Osakute vahetamised, väljamaksed osakuomanikele, märkimis- ja tagasivõtmistasu

Osakuomanikul on õigus vahetada Osakud teise kohustusliku pensionifondi osakute vastu, kui vahetamine ei ole õigusaktide alusel keelatud. Pensionifondi vahetamisel Osakuomanikule väljamakseid ei tehta. Osakute vahetamisel makstakse Osakuomaniku arvel tagasivõtmistasu.

Väljamaksed pensionifondist toimuvad vastavalt kogumispensionide seaduse 2. peatüki 8. jaos sätestatule. Osakuomanikul tekib õigus kohustusliku kogumispensioni väljamaksetele vanaduspensioniiikka jõudmisest arvates. Sõltuvalt kogutud osakute väärtusest on osakuomanikul õigus sõlmida kogumispensioni saamiseks kindlustusandjaga pensionileping, leppida pensionifondivalitsejaga kokku fondipension või taotleda ühekordset väljamakset pensionifondist.

Aastast 2010 ei võta fondivalitseja osakute väljalaskmisel väljalasketasu. Osakute tagasivõtmistasu piirmäär oli kuni 31.01.2017 1% osaku puhaskväärtusest, kuid alates 01.02.2017 osaku tagasivõtmistasu ei võeta.

2.16 Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansipäeva ja raamatupidamise aastaaruande koostamise päeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud asjaoludega (täpsem informatsioon lisas 9).

Lisa 3 Finantsriskide juhtimine

Fond investeerib oma vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele erinevatesse väärtpaberitesse, tuletisinstrumentidesse, hoiustesse.

Fondi investeerimisega kaasnevad mitmesugused riskid, mis võivad mõjutada investeringu tootlust. Fondi minevikutootlus ei tähenda lubadust Fondi järgmiste perioodide tulude kohta. Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt võib osaku puhaskväärtus kõikuda. Fond võib teenida nii kasumit kui ka kahjumit. Investor peaks arvestama sellega, et tulevikus ei pruugi ta Fondist tagasi saada kogu sinna investeeritud summat. Mida lühem on investori investeringu kestus Fondis, seda tõenäolisem on kaotuse võimalus.

Fondijuht investeerib Fondi vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele, arvestades seejuures Investeerimisfondide seaduse ja Fondi tingimustega seatud investeerimispiiranguid. Investeerimislimitidest kinnipidamist jälgitakse igapäevaselt, investeerimispiirangute ületamise korral võtab fondijuht ette meetmed nende likvideerimiseks.

Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt on Fond avatud järgmistele riskidele:

tururisk

krediidirisk

likviidsusrisk

kapitalirisk

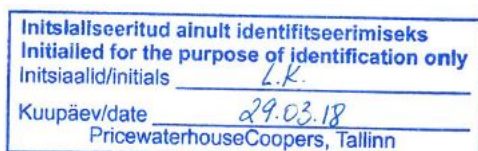
3.1 Tururisk

Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida finantsinstrumentide tulevaste rahavoogude õiglase väärtuse muutusest tulenevalt muutustest intressimäärades, valuutakurssides ja aktsiahindades.

Tururiski vähendamiseks hajutatakse investeringuid erinevate emitentide, riikide ja piirkondade vahel ning võidakse kasutada tuletisinstrumente.

Väärtpaberiturgudel toimuvat jälgitakse igapäevaselt. Turusituatsioonide muutumisel võidakse vajadusel investeringutes teha muudatusi, näiteks vähendada või suurendada aktsiaosakaalu Fondi koguinvesteringutes.

Fondi investeringud aruandepäeva seisuga on toodud Investeringute aruandes.

Intressimäära risk

Intressimäära risk tuleneb võimalusest, et muutused intressimäärades mõjutavad tuleviku rahavoogusid või finantsinstrumendi õiglast väärtust. Suurem osa intressiriskist tuleneb investeringutest võlainstrumentidesse.

Tabelis esitatud tundlikkuse analüüs näitab põhjendatud võimalike intressimäärade muutuste mõju Fondi kasumlikkusele tulenevalt kahest aspektist:

- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate ujuva intressimääraga finantsinstrumentide (võlakirjad) neto intressitulu aastane muutus
- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate fikseeritud intressimääraga finantsinstrumentide (raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoised ja võlakirjad) õiglase väärtuse aastane muutus

Intressimäärade muutuse mõju tulude ja kulude aruandele	Muutus baaspunktides	Intressitulu muutus (EUR)	Õiglase väärtuse muutus (EUR)
31.12.2017			
EUR	+/- 20	+/- 94 708	+/- 8 887
USD	+/- 20	+/- 21 968	+/- 127
31.12.2016			
EUR	+/- 20	+/- 76 557	+/- 3 600
USD	+/- 20	+/- 1 532	+/- 140

Järgnev tabel analüüsib Fondi avatust intressiriskile. Fondi intressiteenivad varad on kajastatud põhisummades ja kategoriseeritud järgmise intressi ümberhindamise järgi. Fondil puudusid 2017. ja 2016. aastal intressikandvad kohustused. Summad tabelis on esitatud eurodes.

31.12.2017	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhi- summades	Kogunenud intress	Kokku
Varad							
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoised	2 765 938	0	0	0	2 765 938	0	2 765 938
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:	25 259 590	4 183 000	27 833 954	12 477 911	69 754 455	2 367 547	72 122 001
Võlakirjad							
Laenud ja nõuded:							
Noteerimata võlakirjad	150 000	0	8 000 000	7 800 000	15 950 000	2 268	15 952 268
Kokku	28 175 527	4 183 000	35 833 954	20 277 911	88 470 392	2 369 815	90 840 207

31.12.2016	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhi- summades	Kogunenud intress	Kokku
Varad							
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoised	27 879 389	20 111 905	0	0	47 991 294	1 620	47 992 914
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:	1 222 028	0	3 421 867	16 984 293	21 628 188	1 638 063	23 266 251
Võlakirjad							
Laenud ja nõuded:							
Noteerimata võlakirjad	0	0	786 526	0	786 526	0	786 526
Kokku	29 101 417	20 111 905	4 208 393	16 984 293	70 406 008	1 639 683	72 045 691

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumendi väärtus muutub tulenevalt muutustest valuutakurssides. Fond kasutab valuutariski maandamiseks tulefinstrumente. Avatud valuutaposisiooni jälgib fondijuht igapäevaselt. Vastavalt Fondi tingimustele võib Fond hoida avatud valuutaposisiooni maksimaalselt 50% Fondi vara väärtusest. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustused on tabeli veergudes toodud eurodes vastavalt bilansipäeval kehtinud vahetuskursile. Fondil on finantskohustused ainult eurodes.

Avatud valuutaposisioonide kontsentreerumine

31.12.2017	EUR	USD	JPY	CHF	Muu	Kokku
Valuutariski kandvad varad						
Raha ja raha ekvivalendid	1 511 115	1 235 042	2 961	0	16 820	2 765 938
Tähtajalised hoiused	0	0	0	0	0	0
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:						
Võlakirjad	60 022 425	12 099 576	0	0	0	72 122 001
Aktsiad	13 604 614	0	815 067	526 619	403 467	15 349 767
Fondiosakud	27 282 071	3 598 243	0	0	184 726	31 065 039
Laenud ja nõuded:						
Noteerimata võlakirjad	15 952 268	0	0	0	0	15 952 268
Viitlaekumised	295 369	1 296	0	0	0	296 665
Valuutariski kandvad varad kokku	118 667 862	16 934 157	818 028	526 619	605 013	137 551 678
Valuutariski kandvad kohustused						
Muud kohustused	-151 686	0	0	0	0	-151 686
Valuutariski kandvad kohustused	-151 686	0	0	0	0	-151 686
Avatud valuutaposisioon	118 516 176	16 934 157	818 028	526 619	605 013	137 399 992

31.12.2016	EUR	USD	JPY	CHF	Muu	Kokku
Valuutariski kandvad varad						
Raha ja raha ekvivalendid	20 799 969	7 018 528	6 599	12 276	42 017	27 879 389
Tähtajalised hoiused	20 113 525	0	0	0	0	20 113 525
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:						
Võlakirjad	21 147 406	2 118 845	0	0	0	23 266 251
Aktsiad	10 705 430	0	927 806	542 343	500 954	12 676 533
Fondiosakud	23 641 872	3 412 060	0	0	174 306	27 228 238
Laenud ja nõuded:						
Noteerimata võlakirjad	786 526	0	0	0	0	786 526
Viitlaekumised	40 207	1 257	1 940	0	0	43 404
Valuutariski kandvad varad kokku	97 234 935	12 550 690	936 345	554 619	717 277	111 993 866
Valuutariski kandvad kohustused						
Muud kohustused	-148 957	0	0	0	0	-148 957
Valuutariski kandvad kohustused	-148 957	0	0	0	0	-148 957
Avatud valuutaposisioon	97 085 978	12 550 690	936 345	554 619	717 277	111 844 909

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Järgnev tundlikkuse analüüs esitab põhjendatud võimalike muutuste mõju tulude ja kulude aruandele valuutades, milles Fondil on olulised finantsvarad aruandeperioodi lõpu seisuga. Tabelis esitatud summad on eurodes.

Mõju tulude ja kulude aruandele	Kursimuutus	2017	Kursimuutus	2016
USD kurss	+/- 10%	+/- 1 693 416	+/- 10%	+/- 1 255 069
JPY kurss	+/- 10%	+/- 81 803	+/- 10%	+/- 93 635
CHF kurss	+/- 10%	+/- 52 662	+/- 10%	+/- 55 462

Aktsiahinna risk

Aktsiahinna risk väljendab potentsiaalset kahju, mis tekib ebasoodsatest muutustest aktsiate või nendega seotud tuletisinstrumentide õiglases väärtuses tulenevalt muutustest aktsiaindeksites või üksikute aktsiate hindadest. Fond maandab riski investeerides erinevatele turgudele ja limiteerides maksimaalseid positsioone emitentide kaupa.

Fond järgib aktsiahinna riski juhtimisel õigusaktides, Fondi tingimustes ja prospektis välja toodud piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- ühe väärtpaberi maksimaalne investering 5% Fondi vara väärtusest;
- ühe konsolideerimisgrupi poolt välja antud väärtpaberite maksimaalne osakaal 20% Fondi vara väärtusest;
- aktsiate ja aktsiafondide maksimaalne osakaal 75% Fondi vara väärtusest, sh aktsiate maksimaalne osakaal 50% Fondi vara väärtusest.

Fondi investeringute jaotus geograafiliste piirkondade ja sektorite lõikes on esitatud lisa 3.4. Riski kontsentratsioon.

3.2 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on võimalus, et turu madala likviidsuse tõttu ei ole Fond võimeline ostma või müüma väärtpabereid soovitud hinnatasemel ning seetõttu ei ole võimalik järgida Fondi investeerimispoliitikat ja/või ei saa rahuldada kõiki osakute lunastusnõudeid õigel ajal, seda eriti olukorras, kus mitmeid suuri lunastusordereid on kogunenud samaaegselt.

Likviidsusrisk võib samuti suureneda tururiski ja krediidiriski suurenemisega raskes turuolukorras, näiteks majanduslanguse korral.

Fond juhib likviidsusriski järgmiste kriteeriumite alusel:

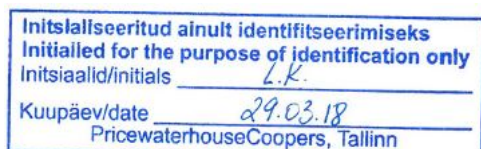
- Fond investeerib valdavalt turukõlblikesse väärtpaberitesse, mis on kergesti realiseeritavad;
- Fond võib investeerida maksimaalselt 10% Fondi vara väärtusest turul mittekaubeldavatesse aktsiatesse ja võlakirjadesse;
- Osakute vahetamine toimub 3 korda aastas, mille jaoks on Fondil piisavalt aega likviidsuspositsiooni parandada.

Investeeringud on jaotatud likviidseteks ja ebalikviidseteks fondivalitseja sisemise hinnangu alusel vastavalt sellele, kui kiiresti on instrumenti võimalik õiglase hinnaga võõrandada. Likviidseks on loetud instrumendid ja positsioonid, mille võõrandamine võtab fondivalitseja hinnangul aega kuni kolm pangapäeva. Ebalikviidsed instrumendid on omakorda jaotatud kaheks - instrumendid, mida on võimalik fondivalitseja hinnangul võõrandada õiglase hinnaga kuni 2 nädala jooksul ning instrumendid, mida ei ole.

Fondi finantsvarad kogusummas 78 383 509 eurot on fondijuhi hinnangul likviidsed, kuna Fondi positsiooni on võimalik kuni 3 börsipäevaga turutingimustel realiseerida.

Alljärgnevas tabelis on grupeeritud mittelikviidsete väärtpaberite info, mille realiseerimine võib võtta üle 2 nädala:

Mittelikviidsed väärtpaberid	31.12.2017	31.12.2016
Võlakirjad		
Arco Vara 12% 06/01/18	150 000	150 000
Bank Saint Petersburg 25/07/17	0	1 168 278
BIGBANK 6.5% 28/12/2027	2 001 083	0

Citadele banka 5.5% 24/11/2027	2 640 835	0
Citadele banka 6.25% 06/12/2026	1 918 199	1 824 609
Luminor 20/12/19	6 000 597	0
Nelja Energia 02/06/21	1 889 775	1 817 525
Nortal 20/06/21	0	636 526
Riigi Kinnisvara 1.61% 09/06/27	5 800 259	0
Siauliu Bankas 21/12/20	2 000 329	0
Aktsiad		
Apranga	598 856	608 324
Arco Vara	263 846	215 243
Ekspress Grupp	598 170	631 668
EFTEN Balti Kinnisvaraportfell	100 004	121 862
Grindeks	906 760	662 218
Grigeo	360 705	293 235
Linax Agro	324 521	323 507
Lumi Capital Residential Real Estate osa	1 599 600	0
Olympic Entertainment Group	493 667	485 484
Olainfarm	1 579 901	1 695 711
PRFoods	42 586	134 143
Siauliu Bankas	543 837	345 476
Silver Screen Holdings	929 628	0
Tallink Grupp	2 215 571	1 618 253
Tallinna Kaubamaja	1 787 707	1 599 221
Bank Saint Petersburg	333 251	442 073
Fondiosakud		
EFTEN Kinnisvarafond	6 468 544	6 362 090
EFTEN Kinnisvarafond II	265 704	225 867
The Asia Pacific Fund	27 645	21 253
Aberdeen Latin American Equity Fund	77 979	65 848
BaltCap Latvia Venture3 Capital Fund K.S.	105 609	168 910
Lithuania SME Fund K?B	622 032	442 617
BaltCap Private Equity Fund II SCSp	1 172 423	803 934
Birdeye Timber Fund	993 932	942 821
Birdeye Timber Fund 2	819 066	298 938
East Capital Baltic Property Fund II	3 973 788	5 203 902
East Capital Baltic Property Fund III	1 622 182	883 431
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	1 034 234	989 069
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	1 027 866	983 446
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	1 191 582	814 458
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	687 571	470 413
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	575 702	393 892
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	554 667	379 521
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	472 034	0
BPM Mezzanine Fund A share	528 025	249 521
BPM Mezzanine Fund B share	528 025	249 521
Karma Ventures	198 526	49 815
KS EuVECA Livonia Partners Fund	1 141 361	500 076
Kokku	59 168 183	35 272 699

Fondi tingimuslikud kohustused 31.12.2017 seisuga järgmise 10 aasta jooksul:

Investeeringu tüüp	Kohustuse suurus (miljonit eurot)
Erakapitali investeeringud	3.19
Riskikapitali investeeringud	0.77
Investeeringud kinnisvara fondidesse	0.59
Kokku	4.55

Fondil ei ole kindla lunastustähtajaga finantskohustusi, mistõttu ei ole siinkohal esitatud ka Fondi kohustuste ja nende kohustuste katteks hoitavate varade struktuuri tähtaegade lõikes. Fondi bilansipäeva finantskohustuste maksetähtajad on kuni 1 kuu, kuid tulenevalt Fondi likviidsete finantsvarade mahust suudab Fond finantskohustusi täita.

3.3 Krediidirisk

Krediidirisk on võimalik kahju, mille võib põhjustada finantsinstrumendi vastaspoole võimetus oma kohustusi täita. Fond järgib sisemisi protseduurireegleid vastaspoolte valimisel ning fondijuht jälgib regulaarselt vastaspoolte krediidireitinguid, uudisvoogu ja finantsaruandeid. Fondijuht esitab kord kuus mitte-kvantitatiivsete riskide ülevaate riskijuhtimise üksusele ja juhatusele, mis sisaldab ka vastaspooltega toimunud olulisi sündmusi.

Fond järgib krediidiriski juhtimisel õigusaktides, fondi tingimustes ja prospektis välja toodud piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- Fondi võlakirjakontsentratsioon ühe emitendi kohta sõltub emitendi tüübist: vastavate keskvalitsuste või rahvusvaheliste organisatsioonide poolt emiteeritud võlakirjadesse maksimaalselt 35% Fondi vara väärtusest; muude emitentide puhul 5% Fondi vara väärtusest;
- Fond võib hoiustada ühe krediidiasutuse hoiustesse maksimaalselt 10% Fondi vara väärtusest.

Tabelis on välja toodud Fondi maksimaalne avatus krediidiriskile, lähtuvalt instrumentide bilansilistest väärtustest ning tuletisinstrumentid on esitatud netosummas (tabel ei kajasta aktsia- ja fondiinvesteeringuid, mis ei kanna krediidiriski). Fondis ei ole ühtegi võlakirja, mis oleks ületähtaegne oma põhiosa või intressimaksetega. Fond ei ole pantinud oma finantsvara.

	31.12.2017	31.12.2016
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoiused	1 511 115	47 992 914
Viitlaekumised	296 665	43 404
Õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatavad võlakirjad	72 122 000	23 266 251
Laenud ja nõuded:		
Noteerimata võlakirjad	15 952 268	786 526
Kokku	89 882 049	72 089 095

Standard & Poor's / Moody's reitingute lõikes jagunevad Fondi investeeringud võlakirjadesse:

	31.12.2017	31.12.2016
AA / Aa2	3.79%	0.00%
AA- / Aa3	1.12%	0.00%
A+ / A1	13.34%	0.00%
A / A2	11.57%	0.00%
A- / A3	19.56%	36.76%
BBB+ / Baa1	17.84%	0.00%
BBB / Baa2	4.94%	9.77%
BBB- / Baa3	1.34%	5.58%
BB+ / Ba1	7.65%	24.62%
B+ / B1	0.00%	7.59%
B / B2	0.00%	4.86%
Reitinguta	18.84%	10.83%
Kokku	100.00%	100.00%

Raha ja deposiitide krediidirisk on marginaalne kuna nõudmiseni kontol olev raha asub depoopangas, mille krediidireiting on A+ (Standard&Poor's) ning deposiidid 31.12.2017 seisuga puuduvad.

3.4 Riski kontsentratsioon

Riski kontsentratsioon on liigne sõltuvus ühest konkreetsest mõjurist. Kontsentratsiooniriski vähendamiseks hajutatakse Fondi investeeringuid erinevate piirkondade ja sektorite vahel.

Regioonide lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2017	31.12.2016
Ballikum	42.87%	72.77%
Euroopa	30.48%	16.49%
Euroopa arenevad turud	2.02%	4.55%
Venemaa	0.24%	0.40%
Põhja-Ameerika	20.25%	3.05%
Vaikse ookeani piirkond	2.54%	0.83%
Ladina-Ameerika	1.60%	1.92%
Kokku	100.00%	100.00%

Sektorite lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2017	31.12.2016
Raha ja raha ekvivalendid	1.39%	42.83%
Kestvuskaubad	6.70%	2.48%
Esmatarbekaubad	3.44%	4.10%
Energia	2.32%	0.74%
Finantssektor	36.37%	4.66%
Valitsus	9.24%	11.74%
Tervishoid	2.21%	2.59%
Tööstussektor	3.61%	1.45%
Informatsioonitehnoloogia	1.48%	0.57%
Materjalid	1.83%	0.79%
Regionaalsed fondid	22.78%	24.34%
Telekommunikatsiooniteenused	4.57%	0.00%
Kommunaalteenused	4.05%	3.73%
Kokku	100.00%	100.00%

Lisa 4 Kapitali juhtimine

Fondi kapital koosneb tema netovaradest (vt lähemalt Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne) ehk Fondi osakute emiteerimisest saadud rahast ja Fondi kasumist. Fondi kapital muutub regulaarselt tulenevalt uute osakute emiteerimisest ning kolm korda aastas on Fondi osakuomanikel võimalus fonde vahetada ja Fondist väljuda. Fondijuht monitorib oodatavaid raha sisse ja väljavooge eesmärgiga tagada piisav likviidsuspuhver osakute lunastuseks (vt ka lisa 3.2).

Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustuste õiglase väärtus

Fondi finantsvarade ja –kohustuste bilansiline väärtus vastab valdavalt nende õiglasele väärtusele, arvestades kasutatavate hindamistehnikate erisusi. Õiglases väärtuses mõõdetavate varade hierarhiast tulenevalt kasutatavast hindamistehnikast annab ülevaate järgnev tabel:

31.12.2017	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Aktsiad	12 720 535	0	2 629 232	15 349 767
Fondiosakud	7 082 167	0	23 982 873	31 065 039
Võlakirjad	72 122 001	0	0	72 122 001
Finantsvarad kokku	91 924 703	0	26 612 105	118 536 808

31.12.2016	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Aktsiad	12 554 671	0	121 862	12 676 533
Fondiosakud	6 815 997	0	20 412 241	27 228 238
Võlakirjad	23 266 251	0	0	23 266 251
Finantsvarad kokku	42 636 919	0	20 534 103	63 171 022

Viitlaekumiste näol on tegemist lühiajaliste varadega, seega ei erine viitlaekumiste õiglase väärtus oluliselt nende bilansilistest väärtustest.

Fond kajastab kauplemiseks hoitavaid finantsvarasid õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande. Raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoised ning noteerimata võlakirjad, mis ei ole aktiivsel turul kaubeldavad, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Fond kategoriseerib finantsinvesteeringud sõltuvalt nende ümberhindlusest kolmele eri tasemele:

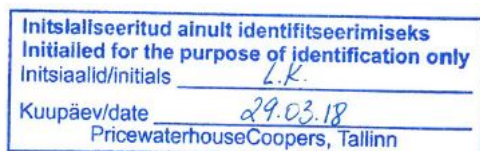
1. tase – finantsinvesteeringud, mida hinnatakse börsil või muul aktiivsel turul noteeritud hinnas
2. tase – finantsinstrumendid, mida hinnatakse hindamistehnikatega, mis põhinevad jälgitavatel sisenditel (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatavad hindamistehnikad põhinevad mittejälgitavatel sisenditel (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod)

Aktiivsel turul kaubeldavate väärtpaberite väärtuseks loetakse viimane teadaolev sulgemishind reguleeritud turul, mis enamikel juhtudel langeb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Fondivalitseja juhtkonna hinnangul ei erine korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade õiglase väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest, kuna finantsvarad on lühiajalised (raha ja raha ekvivalendid, kuni 12-kuulised tähtajalised hoised ning viitlaekumised) või investeeringud on soetatud bilansipäeva lähedal ja turutingimustel (noteerimata võlakirjad).

Muud hindamismeetodit kasutatakse turul mittekaubeldavate kinniste fondide osakute ja turul mittekaubeldavate aktsiate väärtuse määramisel.

Turul mittekaubeldavate kinniste fondide õiglase väärtuse määramisel tuginetakse fondide poolt edastatud NAV-le. Erinevad fondid edastavad vastava aruande kas 4 või 12 korda aastas. Kui pärast NAV-i avaldamist tehakse vastavasse fondi investeering, siis see lisandub avaldatud väärtusele.

Mittekaubeldavate kinniste fondide erakapitali investeeringute väärtuse hindamisel toetub vastav fondivalitseja kehtivatele rahvusvahelistele standartidele - International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines -

Edition December 2012. Need standardid näevad ette erinevaid investeringu väärtuse hindamismeetodeid sõltuvalt investeringu iseloomust, ettevõtte arengustaadiumist ja finantsseisust.

Nende erinevate hindamismeetodite eesmärgiks on leida investeringu õiglane väärtus. Üldiselt kasutatakse selleks järgmist kolme meetodit:

- 1) Turupõhine lähenemine (*Market Approach*);
- 2) Rahavoo või sissetuleku põhine lähenemine (*Income Approach*);
- 3) Kuludepõhine lähenemine (*Cost Approach*).

Arvestades Fondis olevate erakapitali investeringute iseloomu on edaspidi kavas kasutada peamiselt kahte meetodit, mis on mõlemad turupõhised meetodid:

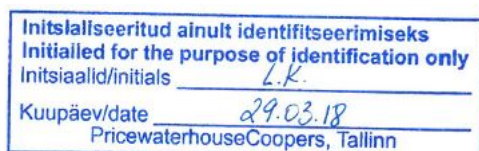
- Hiljutise investeringu hinna meetod (*Price of Recent Investment*) – meetod seisneb selles, et investeringu õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse turul hiljuti toimunud tehingu hinda, arvestades tehingu tausta, olulisust ja suurust turu seisukohalt. Selle meetodi abil leitud väärtust võib kasutada vaid suhteliselt lühikest aega, kuna tehingu asjaolud kaotavad oma aktuaalsust aja jooksul, samuti muutuvad ka turu tingimused. Meetod on oma iseloomult suhteliselt subjektiivne, seetõttu saadud väärtuse täiendava valideerimise huvides kasutame diskonteeritud rahavoogude meetodit.
- Suhtarvude meetod (*Multiples*) – meetod näeb ette, et hinnatava ettevõtte äri on välja kujunenud ning omab jätkusuutlikku rahavoogu. Õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse tööstusharu esindavate börsil noteeritud ettevõtete suhtarve, mis haakuvad hindamisobjektiks oleva investeringuga. Tüüpiliselt kasutame järgimisi suhtarve: P/E, EV/EBITDA, EV/Sales.

Juhul, kui ülalpool loetletud meetodid ei suuda kindlaks määrata investeringu õiglast väärtust, kasutatakse muid rahvusvaheliste standarditega ette nähtud meetodeid. Järgnevas tabelis on välja toodud 3. taseme investeringute õiglase väärtuse muutused.

	Fondiosakud	Aksiad	Võlakirjad	Kokku
Saldo 31.12.2015	16 051 709	518 705	0	16 570 414
Ost/müük	3 018 923	-636 526	0	2 382 397
Õiglase väärtuse muutus	1 341 609	239 683	0	1 581 292
Saldo 31.12.2016	20 412 241	121 862	0	20 534 103
Ost/müük	2 906 708	2 529 628	0	5 436 336
Õiglase väärtuse muutus	663 924	-22 258	0	641 666
Saldo 31.12.2017	23 982 873	2 629 232	0	26 612 105

Aruandeaastal ning võrreldaval perioodil ei olnud 1. ja 3. taseme vahelisi liikumisi.

Seisuga 31.12.2017 on 3. taseme varade väärtus 26 612 105 eurot (31.12.2016: 20 534 103 eurot) ehk 19.37% (31.12.2016: 18.37%) Fondi puhasväärtusest. Kui nende investeringute väärtused muutuvad +/-10%, siis on mõju Fondi puhasväärtusele +/- 2 661 211 eurot (31.12.2016: +/- 2 053 410 eurot).

Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne

tegevuse algus: juuni 2002. a

	Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus		Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus
31.12.2002	652 838	0.61994	31.12.2010	13 254 359	1.12389
31.12.2003	1 055 054	0.64231	31.12.2011	24 091 214	1.00897
31.12.2004	1 583 227	0.66915	31.12.2012	35 451 064	1.15536
31.12.2005	1 762 463	0.78341	31.12.2013	48 993 796	1.23754
31.12.2006	2 275 241	0.87621	31.12.2014	70 134 810	1.24765
31.12.2007	3 000 264	0.96581	31.12.2015	84 713 706	1.32999
31.12.2008	3 478 583	0.73250	31.12.2016	111 844 909	1.38807
31.12.2009	6 458 255	0.96979	31.12.2017	137 400 006	1.45500

Käesolevas aruandes toodud NAV erinevus esialgsest avaldatud NAV-st on peamiselt seotud aruande koostamise ajaks saadud täiendava informatsiooni arvesse võtmisega investeringute hindamisel (vt ka Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused).

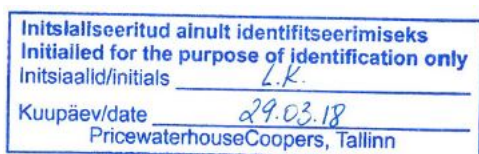
Lisa 7 Viitlaekumised

Viitlaekumistena on kajastatud laekumata dividendide nõuded summas 243 750 eurot ja laekumata intresside nõuded summas 52 915 eurot. Seisuga 31.12.2016 olid laekumata dividendide nõuded summas 3 197 eurot ning laekumata intresside nõuded summas 40 207 eurot.

Lisa 8 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks käesoleva aruande mõistes loetakse fondivalitsejat AS LHV Varahaldus ning teisi fondivalitseja poolt valitsetavaid investeerimis- ja pensionifonde ning fondivalitsejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid. LHV Pensionifond XL maksab igakuiselt valitsemistasu fondivalitsejale. 2017. aastal moodustasid tasud kokku 1 665 110 eurot, võlgnevus bilansipäeva seisuga on 151 686 eurot. 2016. aastal moodustasid tasud kokku 1 552 247 eurot, võlgnevus 31.12.2016 seisuga oli 148 944 eurot. Fondivalitseja poolt valitsetavate teiste fondidega tehtud tehingud on olnud turutingimustel ning vahendustasusid nende tehingute eest ei ole võetud ega makstud.

2017. a ja 2016. a tehingutasud LHV Pangale on avalikustatud „Tehingu- ja vahendustasude aruandes“.

Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused

2017. a raamatupidamise aruande koostamisel on võetud arvesse turul aktiivselt mittekaubeldavate väärtpaberite bilansipäevajärgselt saadud informatsiooni väärtuse hindamise osas 31.12.2017 seisuga.

Sellest tulenevalt erineb raamatupidamise aastaruandes avalikustatud Fondi osaku puhasväärtus 02.01.2018 avalikustatud Fondi osaku puhasväärtusest järgnevalt:

Väärtpaber	Kogus	Turuväärtus	Hind 31.12.2017	Uue hinna kuupäev	Uus hind	Möju fondi NAV-le
EFTEN Kinnisvarafond	2 329 412	6 468 544	2.76	15.01.2018	2.78	41 231
EFTEN Kinnisvarafond II	19 442	265 704	12.69	15.01.2018	13.67	18 956
East Capital Baltic Property Fund II	24 226	3 973 788	159.17	26.01.2018	164.03	117 738
East Capital Baltic Property Fund III	13 112	1 622 182	117.88	26.01.2018	123.72	76 572
Lumi Capital Residential Real Estate osa	620 000	1 599 600	2.58	15.01.2018	2.58	124
Eften Balti Kinnisvaraportfell	46 946	100 004	2.13	18.01.2018	2.13	9
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	465	1 034 234	2 136.77	9.03.2018	2 225.14	41 074
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	464	1 027 879	2 128.08	9.03.2018	2 215.95	40 759
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	600	1 191 582	1 737.12	9.03.2018	1 985.97	149 310
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	350	687 571	1 716.48	9.03.2018	1 962.04	86 053
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	307	575 702	1 641.80	9.03.2018	1 877.17	72 185
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	280	554 668	1 733.70	9.03.2018	1 982.18	69 531
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	242	472 034	1 713.00	9.03.2018	1 953.17	58 043
Birdeye Timber Fund	83 665	993 932	11.33	23.01.2018	11.88	46 041
Birdeye Timber Fund 2	74 873	819 066	10.91	23.01.2018	10.94	2 074
BaltCap Latvia Venture3 Capital Fund K.S.	165 014	105 609	0.66	1.03.2018	0.64	-3 300
Lithuania SME Fund KÜB	161 567	622 032	3.48	1.03.2018	3.85	59 780
Baltcap Private Equity Fund II	874 943	1 172 423	1.13	27.02.2018	1.34	183 738

Tehingu- ja vahendustasude aruanne

Depoopanga real kajastatakse nii tehingute teostamisega seotud tasusid kui ka vahendustasusid.

2017	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
Reguleeritud turgudel kaubeldavad väärtpaberid:				
AS Swedbank	3	200 000	127	8.67%
AS LHV Pank	105	60 667 041	1 232	84.15%
AS SEB Pank	9	954 125	105	7.18%
Reguleeritud turgudel mittekaubeldavad väärtpaberid:				
AS Swedbank	29	3 916 835	0	0.00%
AS LHV Pank	33	29 810 632	0	0.00%
Kokku	179	95 548 634	1 464	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 1 232 EUR AS-le LHV Pank.

2016	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
AS Swedbank	90	51 889 819	25 333	98.11%
AS SEB Pank	2	80 499	161	0.62%
AS LHV Pank	47	19 372 955	328	1.27%
Kokku	139	71 343 273	25 822	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 328 EUR AS-le LHV Pank.

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2017

(eurodes)

Emitent/Väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Emitendi riik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turvaväärtus ühikule 31.12.2017 **	Turvaväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
1. Väärtpaberid							122 811 624	134 489 089	97.88%		
Võlakirjad							88 215 583	88 074 269	64.10%		
BRF 2.75% 03/06/22	Ba1	Moody's	Brasillia	XS1242327168	EUR	1.86%	914.19	1 888 717	1 053.40	2 176 319	1.58%
Arco Vara 12% 06/01/18 ²	NR	-	Eesti	EE3300110824	EUR	11.67%	10 000.00	150 000	10 000.00	150 000	0.11%
BIGBANK 6.5% 28/12/2027 ²	NR	-	Eesti	EE3300111400	EUR	6.50%	1 000.00	2 000 000	1 000.54	2 001 083	1.46%
Luminor 20/12/19 ²	NR	-	Eesti	EE3300111392	EUR	0.33%	100 000.00	6 000 000	100 009.95	6 000 597	4.37%
Riigi Kinnisvara 1.61% 09/06/27 ²	NR	-	Eesti	EE3300111236	EUR	1.61%	100 306.27	5 817 764	100 004.47	5 800 260	4.22%
Nelja Energia 02/06/21	NR	-	Eesti	NO0010737174	EUR	5.07%	1.00	1 800 000	1.05	1 889 775	1.38%
Daimler Intl Finance 0 11/05/2022	A-	Fitch	Holland	DE000A19HBM3	EUR	-0.07%	100 481.82	1 105 300	100 330.00	1 103 630	0.80%
DT 03/04/20	Baa1	Moody's	Holland	XS1382791892	EUR	-0.23%	1 006.95	2 693 596	1 005.75	2 690 386	1.96%
Volkswagen 30/03/19	BBB+	S&P	Holland	XS1586555515	EUR	-0.13%	100 291.62	2 707 874	100 190.12	2 705 133	1.97%
DBJP 0.375% 21/10/19	A	S&P	Jaapan	XS1309485701	EUR	-0.02%	101 313.92	506 570	100 792.95	503 965	0.37%
DBJP 2.125% 30/01/19	A1	Moody's	Jaapan	XS1017612158	USD	2.35%	1 784.96	674 714	1 678.40	634 436	0.46%
BK Tokyo-Mitsubishi 2.3% 05/03/2020	A	S&P	Jaapan	USJ0423YCB86	USD	2.48%	896.74	528 182	836.69	492 813	0.36%
SUMIBK 0 23/07/18	A	S&P	Jaapan	US865622BU72	USD	1.90%	887.72	1 075 915	839.60	1 017 593	0.74%
Amber Circle 3.25% 04/12/22	A1	Moody's	Kaimanisaared	XS0860855344	USD	3.07%	948.15	3 467 380	842.61	3 081 440	2.24%
Lietuvos Energija 2% 14/07/27	BBB+	S&P	Leedu	XS1646530565	EUR	1.66%	982.85	907 172	1 039.32	959 288	0.70%
Siauli Bankas 21/12/20 ²	Baa2	Moody's	Leedu	LT0000432015	EUR	0.60%	100.00	2 000 000	100.02	2 000 329	1.46%
Lithuania 2.1% 06/11/24	A-	Fitch	Leedu	LT1000610014	EUR	0.75%	108.66	1 151 772	109.29	1 158 436	0.84%
Lithuania 5.5% 17/05/22	A-	Fitch	Leedu	LT0000610057	EUR	0.33%	0.01	685 785	0.01	688 856	0.50%
Lithuania 4.1% 28/02/23	A3	Moody's	Leedu	LT0000610065	EUR	0.45%	0.01	524 776	0.01	547 659	0.40%
Lithuania 2.125% 29/10/26	A3	Moody's	Leedu	XS1130139667	EUR	0.67%	979.59	807 179	1 128.17	929 610	0.68%
Lithuania 7.375% 11/02/20	A3	Moody's	Leedu	XS0485991417	USD	2.26%	987.27	844 119	945.11	808 073	0.59%
Citadele banka 6.25% 06/12/2026	Ba1	Moody's	Läti	LV0000802221	EUR	6.25%	10 000.10	1 910 020	10 042.93	1 918 199	1.40%
Citadele banka 5.5% 24/11/2027	Ba1	Moody's	Läti	LV0000880011	EUR	5.11%	10 000.08	2 550 020	10 356.22	2 640 835	1.92%
Latvenergo 1.9% 10/06/22	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801777	EUR	0.95%	998.58	1 937 250	1 051.62	2 040 141	1.48%
Latvenergo 2.8% 22/05/20	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801165	EUR	0.60%	971.77	285 700	1 069.01	314 288	0.23%
Latvia 1.375% 23/09/25	A3	Moody's	Läti	XS1295778275	EUR	0.49%	993.17	3 674 712	1 070.73	3 961 699	2.88%
PKO Bank 0.75% 25/07/21	A3	Moody's	Poola	XS1650147660	EUR	0.40%	997.93	1 365 175	1 015.77	1 389 570	1.01%
France Government 2.25% 25/10/22	Aa2	Moody's	Prantsusmaa	FR0011337880	EUR	-0.07%	1.12	3 344 473	1.12	3 333 881	2.43%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Emitendi riik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2017 **	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
TOTAL 03/19/20	A+	S&P	Prantsusmaa	XS1139316555	EUR	-0.25%	100 810.83	2 419 460	100 570.00	2 413 680	1.76%
PKO Bank 2.324% 23/01/19	A3	Moody's	Rootsi	XS1019818787	EUR	0.03%	1 025.44	1 322 819	1 046.18	1 349 567	0.98%
SEB 1.875% 14/11/19	A+	S&P	Rootsi	XS0854425625	EUR	-0.15%	1 056.24	222 866	1 040.31	219 506	0.16%
Swedbank 1.5% 18/03/19	Aa3	Moody's	Rootsi	XS1045283766	EUR	-0.16%	1 032.07	585 185	1 032.04	585 164	0.43%
Romania 2.875% 28/10/24	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1129788524	EUR	1.24%	991.65	1 053 131	1 111.34	1 180 244	0.86%
BASF 15/11/19	A	S&P	Saksamaa	XS1718416586	EUR	-0.27%	1 006.53	1 736 273	1 005.20	1 733 970	1.26%
SAP 01/04/20	A2	Moody's	Saksamaa	DE000A14KJE8	EUR	-0.26%	1 008.22	2 016 440	1 006.00	2 012 000	1.46%
Fortum 6% 20/03/19	Baa1	Moody's	Soome	XS0418729934	EUR	0.05%	1 120.03	319 208	1 119.31	319 004	0.23%
Neste Oil 4% 18/09/19	NR	-	Soome	FI4000047360	EUR	0.13%	1 105.99	774 193	1 077.70	754 388	0.55%
OP Bank 1.125% 17/06/19	Aa3	Moody's	Soome	XS1077588017	EUR	-0.13%	1 035.32	170 828	1 024.37	169 021	0.12%
OP Bank 1.25% 14/05/18	Aa3	Moody's	Soome	XS0931144009	EUR	-0.35%	1 027.81	239 481	1 013.81	236 218	0.17%
Sampo 1.125% 24/05/19	Baa1	Moody's	Soome	XS1370701549	EUR	-0.12%	1 022.83	1 808 370	1 024.21	1 810 806	1.32%
Danske Bank 02/03/18	A	Fitch	Taani	XS1374977517	EUR	-0.31%	100 899.25	100 899	100 192.83	100 193	0.07%
Danske Bank 14/11/18	A	Fitch	Taani	XS1516276927	EUR	-0.32%	101 202.11	1 315 627	100 714.96	1 309 295	0.95%
Bank of America 1.875% 10/01/19	A3	Moody's	USA	XS1002977103	EUR	-0.15%	1 039.37	2 250 231	1 039.04	2 249 514	1.64%
Morgan Stanley 6.5% 28/12/18	BBB+	S&P	USA	XS0366102555	EUR	-0.15%	56 602.77	2 433 919	53 326.71	2 293 049	1.67%
JP Morgan Chase 2.295% 15/08/21	A3	Moody's	USA	US46623EKG34	USD	2.60%	923.13	3 374 976	832.29	3 042 866	2.21%
Wells Fargo 2.1% 26/07/21	A2	Moody's	USA	US949746SA05	USD	2.62%	906.15	3 312 901	826.68	3 022 355	2.20%
BMW 18/03/19	A1	Moody's	USA	DE000A1Z6M04	EUR	-0.20%	1 005.01	2 700 470	1 003.12	2 695 377	1.96%
GS 31/12/18	BBB+	S&P	USA	XS1589406633	EUR	-0.23%	1 004.27	2 321 867	1 003.61	2 320 340	1.69%
AT&T 04/09/23	Baa1	Moody's	USA	XS1629866606	EUR	0.19%	1 021.45	2 621 051	1 018.78	2 614 179	1.90%
UPS 15/07/20	A1	Moody's	USA	XS1323463056	EUR	-0.20%	1 010.14	2 711 223	1 007.91	2 705 239	1.97%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Emitendi riik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2017	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Aktsiad					12 104 471		15 349 767	11.17%
Arco Vara	Eesti	EE3100034653	EUR	1.42	245 866	1.52	263 846	0.19%
Ekspress Grupp	Eesti	EE3100016965	EUR	1.24	592 394	1.25	598 170	0.44%
EFTEN Balti Kinnisvaraportfell	Eesti	EE3100017138	EUR	2.13	99 995	2.13	100 004	0.07%
Lumi Capital Residential Real Estate osa ¹	Eesti	EE3100136789	EUR	2.58	1 600 000	2.58	1 599 600	1.16%
Olympic Entertainment Group	Eesti	EE3100084021	EUR	1.18	321 227	1.81	493 667	0.36%
PRFoods	Eesti	EE3100101031	EUR	0.70	49 856	0.60	42 586	0.03%
Tallink Grupp	Eesti	EE3100004466	EUR	0.64	1 142 899	1.25	2 215 571	1.61%
Tallinna Kaubamaja	Eesti	EE0000001105	EUR	5.25	1 020 184	9.20	1 787 707	1.30%
Seven and i Holdings	Jaapan	JP3422950000	JPY	39.30	412 235	34.69	363 860	0.26%
Rakuten Inc ¹	Jaapan	JP3967200001	JPY	8.71	514 106	7.65	451 207	0.33%
Apranga	Leedu	LT0000102337	EUR	1.84	436 617	2.53	598 856	0.44%
Grigeo	Leedu	LT0000102030	EUR	0.74	192 788	1.39	360 705	0.26%
Linas Agro	Leedu	LT0000128092	EUR	0.58	294 999	0.64	324 521	0.24%
Siauli Bankas	Leedu	LT0000102253	EUR	0.19	176 232	0.59	543 837	0.40%
Silver Screen Holdings	Leedu	LT0000132581	EUR	0.50	929 628	0.50	929 628	0.68%
Grindeks ¹	Läti	LV0000100659	EUR	8.19	1 091 766	6.80	906 760	0.66%
Olainfarm ¹	Läti	LV0000100501	EUR	3.63	711 534	8.05	1 579 901	1.15%
Eastnine ¹	Rootsi	SE0002158568	SEK	5.61	47 439	8.30	70 216	0.05%
Daimler	Saksamaa	DE0007100000	EUR	67.45	472 133	70.80	495 600	0.36%
Metsa Board	Soome	FI0009000665	EUR	5.16	290 063	7.15	401 692	0.29%
Technopolis	Soome	FI0009006886	EUR	3.48	301 179	4.18	361 963	0.26%
Roche Holding	Šveits	CH0012032048	CHF	222.81	557 027	210.65	526 619	0.38%
Bank Saint Petersburg	Venemaa	RU0009100945	RUB	1.42	604 304	0.78	333 251	0.24%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Fondi päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2017	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Fondiosakud						22 491 570		31 065 053	22.61%
Kinnisvarafondid						9 807 808		14 143 216	10.29%
EFTEN Kinnisvarafond	EFTEN Capital	Eesti	EE3100097411	EUR	1.74	4 046 446	2.78	6 468 544	4.71%
EFTEN Kinnisvarafond II	EFTEN Capital	Eesti	EE3100125238	EUR	10.57	205 572	13.67	265 704	0.19%
Birdeye Timber Fund	Birdeye Capital	Eesti	EE3500110186	EUR	10.16	849 990	11.88	993 932	0.72%
Birdeye Timber Fund 2	Birdeye Capital	Eesti	EE3500110269	EUR	10.03	750 767	10.94	819 066	0.60%
East Capital Baltic Property Fund II	East Capital Real Estate	Luksemburg	LU0758647282	EUR	104.94	2 542 195	164.03	3 973 788	2.89%
East Capital Baltic Property Fund III	East Capital Real Estate	Luksemburg	LU1274822847	EUR	107.75	1 412 838	123.72	1 622 182	1.18%
Aktiafondid						12 683 762		16 921 837	12.32%
Lithuania SME Fund KÜB	BaltCap	Leedu	-	EUR	1.00	161 565	3.85	622 032	0.45%
BaltCap Private Equity Fund II SCSp	BaltCap	Luksemburg	-	EUR	1.00	874 943	1.34	1 172 423	0.85%
Invesco Asia Infrastructure Fund	Invesco Management	Luksemburg	LU0243956348	EUR	12.22	51 400	13.07	54 977	0.04%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	KJK Management	Luksemburg	LU0802715499	EUR	789.80	367 096	2 225.14	1 034 234	0.75%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	KJK Management	Luksemburg	LU0871721717	EUR	791.45	367 117	2 215.95	1 027 879	0.75%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1088021974	EUR	1 000.00	600 000	1 985.97	1 191 582	0.87%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1246890583	EUR	1 027.29	360 000	1 962.04	687 571	0.50%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1367089452	EUR	1 173.84	360 000	1 877.17	575 702	0.42%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1448083474	EUR	1 286.51	360 000	1 982.18	554 668	0.40%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1570390598	EUR	1 489.60	360 000	1 953.17	472 034	0.34%
SEF-LHV Persian Gulf Fund	Swedbank Management Company S.A.	Luksemburg	LU1138349862	EUR	6.62	33 404	11.28	56 919	0.04%
Pictet Water P Cap	Pictet Funds Europe	Luksemburg	LU0104884860	EUR	152.92	86 315	301.26	170 041	0.12%
BPM Mezzanine Fund A share	BPM Capital	Luksemburg	LU2870209652	EUR	1 000.00	527 306	1 001.36	528 025	0.38%
BPM Mezzanine Fund B share	BPM Capital	Luksemburg	-	EUR	1 000.00	527 306	1 001.36	528 025	0.38%
Karma Ventures	Karma Ventures	Luksemburg	-	EUR	1.00	225 608	0.88	198 526	0.14%
BaltCap Latvia Venture3 Capital Fund K.S.	BaltCap	Läti	-	EUR	1.00	165 014	0.64	105 609	0.08%
KS EuVECA Livonia Partners Fund	Livonia Partners	Läti	-	EUR	1.00	1 123 996	1.02	1 141 361	0.83%
Fondul Proprietatea	Templeton Asset Management	Rumeenia	ROFPTAACNOR5	RON	0.15	145 351	0.19	184 725	0.13%
iShares STOXX Europe 600 Health Care	Blackrock Asset Management Deutschland	Saksamaa	DE000A0Q4R36	EUR	75.16	3 149 080	72.01	3 017 261	2.20%
The Asia Pacific Fund	Baring Asset Management Asia	USA	US0449011065	USD	7.21	16 573	12.02	27 645	0.02%
WisdomTree Japan Hedged Equity Fund	WisdomTree Investments	USA	US97717W8516	USD	38.83	2 741 284	49.47	3 492 619	2.54%
Aberdeen Latin American Equity Fund	Aberdeen Asset Management Investment	USA	US00306K1060	USD	22.97	80 404	22.28	77 979	0.06%

Initsiaalide eesmärgiks ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Krediitiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitinguagentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intress	Lõpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoiused										2 765 938	2.01%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		EUR			1 511 115	1 511 115	1.10%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		JPY			2 961	2 961	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		RON			10 690	10 690	0.01%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		RUB			5 473	5 473	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		SEK			657	657	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		USD			1 235 042	1 235 042	0.90%
3. Muud varad										296 665	0.22%
Muud nõuded										52 915	0.04%
Laekumata dividendid										243 750	0.18%
VARAD KOKKU										137 551 692	100.11%
Fondi kohustused										- 151 686	- 0.11%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS										137 400 006	100.00%

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poors Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

¹ Investeering, mille väärtus on võrreldes eelneva perioodiga oluliselt (üle 10%) muutunud

² Reguleeritud turul mittekaubeldavad võlaväärtpaberid

Reguleeritud turul mittekaubeldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduurireeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel.

Initsiaaliseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2016

(eurodes)

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Nimi-väärtus	Valuuta	Intress	Löpp-tähtaeg	Kogus	Keskmine soetus-hind valuutas	Soetus-maksu-mus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2016 valuutas**	Turu-väärtus EUR	Osa-kaal fondi varade puhast-väärtu-sest
1. Väärtpaberid											55 282 386	63 957 549	57.18%	
Võlakirjad											22 320 702	24 052 777	21.54%	
Bulgaria 2.95% 03/09/24	BB+	S&P	Bulgaaria	XS1083844503	1 000	EUR	2.95%	03.09.2024	3 426	992.10	3 398 929	1 102.62	3 777 569	3.38%
BRF 2.75% 03/06/22	Ba1	Moody's	Brasillia	XS1242327168	1 000	EUR	2.75%	03.06.2022	2 066	914.19	1 888 717	1 038.40	2 145 329	1.92%
Arco Vara 12% 06/01/18	NR	-	Eesti	EE3300110824	10 000	EUR	12.00%	06.01.2018	15	10 000.00	150 000	10 000.00	150 000	0.13%
Nortal 10.5% 20/06/21	NR	-	Eesti	EE3300110923	636 526	EUR	10.50%	20.06.2021	1	636 525.75	636 526	636 525.75	636 526	0.57%
Nelja Energia 02/06/21	NR	-	Eesti	NO0010737174	1	EUR	6.50%	02.06.2021	1 800 000	1.00	1 800 000	1.01	1 817 525	1.63%
Bank Saint Petersburg 25/07/17	B2	Moody's	liirimaa	XS0312572984	1 000	USD	7.63%	25.07.2017	1 170	926.07	786 396	1 050.35	1 168 278	1.04%
Lithuania 2.1% 06/11/24	A-	Fitch	Leedu	LT1000610014	100	EUR	2.10%	06.11.2024	10 600	108.66	1 151 772	110.17	1 167 764	1.04%
Lithuania 5.5% 17/05/22	A-	Fitch	Leedu	LT0000610057	0.01	EUR	5.50%	17.05.2022	54 738 200	0.01	685 785	0.01	710 697	0.64%
Lithuania 4.1% 28/02/23	A3	Moody's	Leedu	LT0000610065	0.01	EUR	4.10%	28.02.2023	44 891 100	0.01	524 776	0.01	560 416	0.50%
Lithuania 2.125% 29/10/26	A3	Moody's	Leedu	XS1130139667	1 000	EUR	2.13%	29.10.2026	824	979.59	807 179	1 117.67	920 958	0.82%
Lithuania 7.375% 11/02/20	A3	Moody's	Leedu	XS0485991417	1 000	USD	7.38%	11.02.2020	855	1 232.41	844 119	1 169.48	950 567	0.85%
Glencore 5.25% 22/03/17	Baa3	Moody's	Luksemburg	XS0495973470	50 000	EUR	5.25%	22.03.2017	4	50 000.00	200 000	52 592.47	210 370	0.19%
Citadele banka 6.25% 06/12/2026	B1	Moody's	Läti	LV0000802221	10 000	EUR	6.25%	06.12.2026	191	10 000.10	1 910 020	9 552.93	1 824 609	1.63%
Latvenergo 1.9% 10/06/22	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801777	1 000	EUR	1.90%	10.06.2022	1 940	998.58	1 937 250	1 047.12	2 031 411	1.82%
Latvenergo 2.8% 22/05/20	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801165	1 000	EUR	2.80%	22.05.2020	294	971.77	285 700	1 083.61	318 580	0.28%
Latvia 1.375% 23/09/25	A3	Moody's	Läti	XS1295778275	1 000	EUR	1.38%	23.09.2025	3 700	993.17	3 674 712	1 059.23	3 919 149	3.51%
Romania 2.875% 28/10/24	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1129788524	1 000	EUR	2.88%	28.10.2024	1 062	991.65	1 053 131	1 065.04	1 131 074	1.01%
PKO Bank 2.324% 23/01/19	A3	Moody's	Rootsi	XS1019818787	1 000	EUR	2.32%	23.01.2019	581	1 007.07	585 109	1 053.28	611 955	0.55%

Initsiaaliseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Nimiväärtus	Valuuta	Kogus	Keskmine soetushind valuutas	Soetusmaksumus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2016 valuutas	Turuväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhastväärtusest
Aktsiad							10 940 396		12 676 533	11.33%
Arco Vara ¹	Eesti	EE3100034653	0.70	EUR	173 583	1.42	245 866	1.24	215 243	0.19%
Ekspress Grupp	Eesti	EE3100016965	0.60	EUR	478 536	1.24	592 394	1.32	631 668	0.56%
EFTEN Balti Kinnisvaraportfell	Eesti	EE3100017138	0.60	EUR	46 946	2.13	99 995	2.60	121 862	0.11%
Olympic Entertainment Group	Eesti	EE3100084021	-	EUR	272 744	1.18	321 227	1.78	485 484	0.43%
PRFoods	Eesti	EE3100101031	0.20	EUR	365 511	0.86	312 543	0.37	134 143	0.12%
Tallink Grupp	Eesti	EE3100004466	0.54	EUR	1 772 457	0.64	1 142 899	0.91	1 618 253	1.45%
Tallinna Kaubamaja	Eesti	EE0000001105	0.40	EUR	194 316	5.25	1 020 184	8.23	1 599 221	1.43%
Seven and i Holdings	Jaapan	JP3422950000	-	JPY	10 490	5 021.09	412 235	4 453.00	379 186	0.34%
Rakuten Inc	Jaapan	JP3967200001	-	JPY	59 000	1 101.32	514 106	1 145.50	548 620	0.49%
Apranga	Leedu	LT0000102337	0.29	EUR	236 702	1.84	436 617	2.57	608 324	0.54%
Grigeo Grigiskes	Leedu	LT0000102030	0.29	EUR	259 500	0.74	192 788	1.13	293 235	0.26%
Linus Agro	Leedu	LT0000128092	0.29	EUR	507 064	0.58	294 999	0.64	323 507	0.29%
Šiaulių Bankas	Leedu	LT0000102253	0.29	EUR	769 435	0.23	176 232	0.45	345 476	0.31%
Grindeks	Läti	LV0000100659	1.40	EUR	150 847	8.19	1 235 046	4.39	662 218	0.59%
Latvian Shipping Company	Läti	LV0000101103	1.40	EUR	1 751 044	0.54	949 116	0.47	822 991	0.74%
Olainfarm	Läti	LV0000100501	1.40	EUR	199 261	3.62	722 004	8.51	1 695 711	1.52%
East Capital Explorer	Rootsi	SE0002158568	-	SEK	8 455	59.60	47 439	66.75	58 881	0.05%
Daimler ¹	Saksamaa	DE0007100000	2.87	EUR	7 000	67.45	472 133	70.72	495 040	0.44%
Metsa Board ¹	Soome	FI0009000665	1.70	EUR	56 220	5.16	290 063	6.80	382 015	0.34%
Technopolis	Soome	FI0009006886	-	EUR	86 594	3.48	301 179	3.13	271 039	0.24%
Roche Holding	Šveits	CH0012032048	1.00	CHF	2 500	244.85	557 027	232.60	542 343	0.48%
Bank Saint Petersburg ¹	Venemaa	RU0009100945	-	RUB	425 482	61.51	604 304	67.00	442 073	0.40%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Päritolu-riik	ISIN-kood	Nimi-väärtus	Valuuta	Kogus	Keskmine soetus-hind valuutas	Soetusmaksumus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2016 valuutas	Turu-väärtus EUR	Osa-kaal fondi varade puhastväärtusest
Fondiosakud								22 021 869	27 228 238	24.34%	
Kinnisvarafondid								10 611 549	13 917 049	12.44%	
EFTEN Kinnisvarafond	EFTEN Capital	Eesti	EE3100097411	0.60	EUR	2 329 412	1.74	4 046 446	2.73	6 362 090	5.69%
EFTEN Kinnisvarafond II	EFTEN Capital	Eesti	EE3100125238	10.00	EUR	19 442	10.57	205 572	11.62	225 867	0.20%
Birdeye Timber Fund	Birdeye Capital	Eesti	EE3500110186	10.00	EUR	83 665	10.16	849 990	11.27	942 821	0.84%
Birdeye Timber Fund 2	Birdeye Capital	Eesti	EE3500110269	10.00	EUR	30 000	10.00	300 000	9.96	298 938	0.27%
East Capital Baltic Property Fund II	East Capital Real Estate	Luksemburg	LU0758647282	100.00	EUR	35 546	123.78	4 400 000	146.40	5 203 902	4.65%
East Capital Baltic Property Fund III	East Capital Real Estate	Luksemburg	LU1274822847	100.00	EUR	7 935	102.03	809 541	111.34	883 431	0.79%
Aktsiafondid								11 410 320	13 311 189	11.90%	
Lithuania SME Fund KÜB	BaltCap	Leedu	-	1.00	EUR	164 004	1.00	164 003	2.70	442 616	0.40%
BaltCap Private Equity Fund II SCSp	BaltCap	Luksemburg	-	1.00	EUR	725 543	1.00	725 543	1.11	803 934	0.72%
Invesco Asia Infrastructure Fund	Invesco Management	Luksemburg	LU0243956348	-	EUR	4 206	12.22	51 400	11.27	47 406	0.04%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	KJK Management	Luksemburg	LU0802715499	1 000.00	EUR	536	951.68	510 437	1 844.07	989 069	0.88%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan	KJK Management	Luksemburg	LU0871721717	1 000.00	EUR	535	952.13	509 644	1 837.30	983 446	0.88%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1088021974	1 000.00	EUR	600	1 000.00	600 000	1 357.43	814 458	0.73%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1246890583	1 000.00	EUR	350	1 027.29	360 000	1 342.36	470 413	0.42%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1367089452	1 000.00	EUR	307	1 173.84	360 000	1 284.35	393 892	0.35%
KJK Fund II Sicav-SIF Balkan Discovery	KJK Management	Luksemburg	LU1448083474	1 000.00	EUR	280	1 286.51	360 000	1 356.27	379 521	0.34%
SEF-LHV Persian Gulf Fund	Swedbank Management Company S.A.	Luksemburg	LU1138349862	-	EUR	5 048	6.62	33 404	11.35	57 289	0.05%
Pictet Water P Cap	Pictet Funds Europe	Luksemburg	LU0104884860	-	EUR	564	152.92	86 315	274.80	155 106	0.14%
BPM Mezzanine Fund A share	BPM Capital	Luksemburg	LU2870209652	1 000.00	EUR	280	1 000.00	279 808	891.76	249 521	0.22%
BPM Mezzanine Fund B share	BPM Capital	Luksemburg	-	1 000.00	EUR	280	1 000.00	279 808	891.76	249 521	0.22%
Karma Ventures	Karma Ventures	Luksemburg	-	-	EUR	56 665	1.00	56 665	0.88	49 815	0.04%
BaltCap Latvia Venture3 Capital Fund K.S.	BaltCap	Läti	-	1.00	EUR	168 707	1.00	168 708	1.00	168 910	0.15%
KS EuVECA Livonia Partners Fund	Livonia Partners	Läti	-	-	EUR	581 680	1.00	581 680	0.86	500 076	0.45%
Fondul Proprietatea	Templeton Asset Management	Rumeenia	ROFPTAACNOR5	0.85	RON	996 000	0.61	145 351	0.80	174 306	0.16%
iShares STOXX Europe 600 Health Care	Blackrock Asset Management Deutschland	Saksamaa	DE000A0Q4R36	-	EUR	41 900	75.16	3 149 080	70.88	2 969 830	2.66%
The Asia Pacific Fund	Baring Asset Management Asia	USA	US0449011065	-	USD	2 300	9.73	16 573	9.72	21 253	0.02%
WisdomTree Japan Hedged Equity Fund	WisdomTree Investments	USA	US97717W8516	-	USD	70 600	43.08	2 891 497	49.54	3 324 959	2.97%
Aberdeen Latin American Equity Fund	Aberdeen Asset Management Investment	USA	US00306K1060	-	USD	3 500	31.02	80 404	19.79	65 848	0.06%

Initsiaaliseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initiaald/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Krediidiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitinguagentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intrss	Lõpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhastväärtusest
2. Hoised										47 992 914	42.93%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		CHF			13 163	12 276	0.01%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		EUR	0.01%		20 799 969	20 799 969	18.60%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		JPY			812 901	6 599	0.01%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		RON			99 600	21 925	0.02%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		RUB			1 110 295	17 218	0.02%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		SEK			27 550	2 874	0.00%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		USD			7 382 789	7 018 528	6.28%
Tähtajalised hoised											
Citadele Banka Eesti filiaal	Tähtajaline hoius	Läti	B1	Moody's	19.12.2016	EUR	0.67%	18.12.2017	4 498 154	4 499 159	4.02%
Nordea Bank AB Eesti filiaal	Tähtajaline hoius	Rootsi	Aa3	Moody's	19.12.2016	EUR	0.16%	18.12.2017	10 104 953	10 105 491	9.04%
Šiauli Bankas	Tähtajaline hoius	Leedu	Ba1	Moody's	30.12.2016	EUR	0.50%	27.12.2017	5 508 798	5 508 875	4.93%
3. Muud varad										43 404	0.04%
Muud nõuded										40 207	0.04%
Laekumata dividendid										3 197	0.00%
VARAD KOKKU										111 993 866	100.13%
Fondi kohustused										- 148 957	- 0.13%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS										111 844 909	100.00%

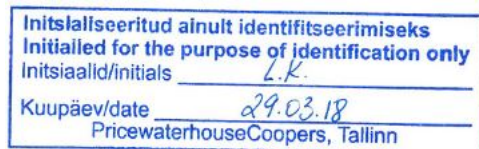
* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poors Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind valutas sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

¹ Investeering, mille väärtus on võrreldes eelneva perioodiga oluliselt (üle 10%) muutunud

Reguleeritud turul mittekabeldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhastväärtuse määramise sisemised protseduurireeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel.

Fondi investeeringute aruanne 31.12.2016 seisuga on koostatud vastavalt Rahandusministri määruses nr 21 „Nõuded avalikustamisele kuuluvate investeerimisfondi aruannetele“, vastu võetud 13. aprill 2011, sätestatud nõuetele.

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

LHV Pensionifond XL osakuomanikele

Meie arvamus

Meie arvates kajastab aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt AS-i LHV Varahaldus (Fondivalitseja) poolt valitsetava LHV Pensionifond XL (Fond) finantsseisundit seisuga 31. detsember 2017 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas investeerimisfondide seadusega.

Meie poolt auditeeritud Fondi aastaaruanne sisaldab:

- raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab:
 - bilanssi seisuga 31. detsember 2017;
 - tulude-kulude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
 - rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
 - Fondi puhasväärtuse muutumise aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
 - raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot;
- investeeringute aruannet; ning
- tehingu- ja vahendustasude aruannet.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses Fondi aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Oleme Fondivalitsejast ja Fondist sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortevuse seaduse eetikanõuetele.

Muu informatsioon

Fondivalitseja juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub Fondi majandusaasta aruandes lisaks Fondi aastaaruandele ja meie audiitori aruandele.

Meie arvamus Fondi aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Fondi aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi Fondi aastaaruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Fondivalitseja juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on Fondi valitsemine, kohustused seoses Fondi aastaaruandega

Fondivalitseja juhatus vastutab Fondi aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas investeerimisfondide seadusega ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu Fondivalitseja juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta Fondi aastaaruande koostamist.

Fondi aastaaruande koostamisel on Fondivalitseja juhatus kohustatud hindama Fondi jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui Fondivalitseja juhatus kavatses Fondi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Fondi finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses Fondi aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas Fondi aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt Fondi aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et Fondi aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamus avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;

- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Fondi sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning Fondivalitseja juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas Fondivalitseja juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Fondi jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infore, mis on selle kohta avalikustatud Fondi aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Fondi tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame Fondi aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas Fondi aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Fondi valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

Ago Vilu
Vandeaudiitor, litsents nr 325

Verner Uiibo
Vandeaudiitor, litsents nr 568

29. märts 2018